

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХОДОЗНАВСТВА
Кафедра китайської філології

Кваліфікаційна робота магістра з китайської філології

на тему:

**СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРИСЛІВ'ІВ ТА
ПРИКАЗОК В КИТАЙСЬКОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ**

Студентки групи МПкит 53-18

факультету сходознавства

денної форми навчання

Освітньо-професійної програми

Галузевий переклад: китайська мова, англійська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови та літератури

(переклад включно), перша – китайська

Фобулян Валерії Вікторівни

Науковий керівник:

канд. філол. наук, Тімкова Т.М.

Допущена до захисту
«___»_____ 2019 року

Завідувач кафедри

_____
(підпис) Любимова Ю.С.
(ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ТОРЕТИЧІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕНЬ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ	8
1.1 Загальні теоретичні дослідження публіцистичного дискурсу	9
1.2 Прислів'я та приказки як найважливіший клас фразеологізмів китайської мови. 15	
1.2.1 Різниця між прислів'ями та приказками	22
1.3 Прислів'я та приказки як невід'ємна складова китайської лінгвокультури	23
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2	34
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	34
2.1 Визначення китайських прислів'їв та приказок в китайській мові та їх особливості	35
2.2 Різниця прислів'їв та приказок від ідіоматичних виразів	38
2.3 Відмінність прислів'їв та приказок від недомовок-іносказань.....	39
2.4 Методика аналізу функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі	40
Висновки до розділу 2	41
РОЗДІЛ 3	43
СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК В КИТАЙСЬКОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	43
3.1 Стилiстичні засоби як механiзм творення прислів'їв та приказок в китайських публіцистичних текстах.....	44
3.2 Стилiстичні особливості функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі	48
Висновки до розділу 3.....	63
ВИСНОВКИ.....	66

简评	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73

ВСТУП

У сучасному мовознавстві взаємний зв'язок мови і культури не викликає сумнівів. Кожна мова невід'ємна частина культури, яка становить її змістовний аспект. Мова не тільки миттєво відображає культуру, а й несе її попередній розвиток і передає її цінності від покоління до покоління. Всім відомо, що Китай – це древня країна з тисячолітньою історією та культурою. Приказки та прислів'я Китаю всесвітньо відомі завдяки своїй мудрості, але також потрібно звертати особливу увагу на їх образність і глибокий сенс, враховуючи відмінність західного і східного менталітету. В даний час існує широка проблематика у вивченні тенденцій розвитку мов міжкультурного спілкування, їх здатності служити інструментом вираження національної ідентичності. В даний час у вітчизняній фольклористиці з'являється все більше досліджень, які розглядають різні жанри усної народної творчості. Їх збереження і розвиток як елементів етнічної культури в умовах процесу глобалізації дає підстави для світорозуміння, толерантності та міжкультурного взаємодії різних народів. Особлива роль при цьому відводиться комунікативним формам фольклору - прислів'ям та приказкам.

Естетичні особливості китайського публіцистичного дискурсу обумовлені різними факторами: лінгвістичними, культурологічними, соціальними тощо. Публіцистичний дискурс є невід'ємною складовою китайської лінгвокультури. Однак, незважаючи на наявність цілої низки робіт, залишається багато неопрацьованих проблем у мовознавчій науці, зокрема проблематика дослідження функціонування прислів'їв та приказок у китайському мовленні.

Актуальність теми дослідження визначається важливою роллю китайських прислів'їв та приказок як репрезентатив культурологічного багатства відповідної національної спільноти. Актуальність теми наукової праці зумовлюється необхідністю з'ясування стилістичних особливостей функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі

Об'єктом нашого дослідження є прислів'я і приказки в китайському публіцистичному дискурсі.

Предмет дослідження – стилістичні особливості прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі.

Мета роботи полягає у дослідженні стилістичних особливостей функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких **завдань**:

- визначити сутність поняття публіцистичного дискурсу в китайській мові
- уточнити сутність поняття «прислів'я та приказки» та їх класифікація в сучасній китайській мові
- виявити та проаналізувати механізми творення прислів'їв та приказок в китайській лінгвокультурі
- висвітлити стилістичні особливості функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі

Матеріалом дослідження слугують 95 прислів'їв та приказок, відібраних з публіцистичних текстів, представлених на інформаційному сайті ВСС 语料库 [51].

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети і завдань дослідження в роботі застосовано *загальнонаукові методи* (дедукція, аналіз, описовий метод) для визначення теоретичних засад дослідження прислів'їв та приказок в публіцистичному китайськомовному дискурсі та низку *спеціальних лінгвістичних методів*, що включають: *дискурс-аналіз* – для ідентифікації та детального розгляду фразеологізмів в китайській мові, а саме прислів'їв та приказок; *структурний аналіз, функціональний аналіз* – для виявлення і характеристики засобів і способів функціонування прислів'їв та приказок в китайськомовному дискурсі; *лінгвокультурологічний аналіз* – для з'ясування та аналізу культурно значущої інформації у текстових утвореннях; *контекстуально-інтерпретативний метод* – для виявлення значень мовних одиниць, що реалізуються в конкретній ситуації спілкування; *метод суцільної вибірки* –

забезпечив вибір прикладів реалізації прислів'їв та приказок у китайському публіцистичному дискурсі.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що в роботі

- *уточнюється* сутність поняття публіцистичного дискурсу в китайській мові
- *висвітлюється* сутність поняття «прислів'я та приказки» та їх класифікацію в сучасній китайській мові
- *вперше в українській синології, характеризуються* стилістичні особливості функціонування прислів'їв та приказок у китайському публіцистичному дискурсі.

Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження можуть бути використані у викладанні таких навчальних дисциплін: "Китайська мова" (розділи "Стилістика", "Лексикологія") "Китайська література" (розділ "Історія китайської літератури", "Китайська література новітньої доби", "Переклад художніх текстів з китайської мови"). Опрацьований фактичний матеріал може слугувати для укладання навчального посібника з лексикології та стилістики китайської мови.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів і висновків до кожного з них, загальних висновків, резюме китайською мовою, списку використаної літератури та додатку.

У **вступі** обґрунтовано вибір теми, розкрито її актуальність, визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, розкрито наукову новизну дослідження, теоретичне та практичне значення та інформацію щодо апробації результатів дослідження.

Перший розділ присвячений аналізу теоретичних засад дослідження публіцистичного дискурсу в китайській мові, розкрито особливості фразеологізмів в китайській мові, а саме категорії прислів'я та приказки.

Другий розділ присвячений методологічним засадам дослідження прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі.

Третій розділ присвячений аналізу стилістичних особливостей функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі

У загальних висновках підбито підсумки проведеного дослідження стилістичних особливостей функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі.

Список використаних джерел складається з 53 пунктів.

Апробація результатів дослідження відбулася під час міжнародної студентської науково-практичної конференції "Ad orbem per linguas. До світу через мови", що тривала з 20 по 22 березня 2019 року у Київському національному лінгвістичному університеті (с. 214–216).

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ТОРЕТИЧІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕНЬ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ

З дитинства і до глибокої старості все життя людини нерозривно пов'язане з мовою. В свою чергу, взаємний зв'язок мови і культури не викликає сумнівів. Мова не тільки може відображати сучасну культуру, а й показати її цінності та традиції, які передаються від покоління до покоління. Щоб добре говорити, треба добре знати мову, на якій ти говориш. Краще говорить і пише той, хто багато читає, хто уважно слухає людей, які володіють культурою мови. Розвиток писемності тільки посилив вплив мови на мислення народів і на саму інтенсивність мовного спілкування, значно збільшив можливості мови як засобу висловлення думки. Мислення людини наповнене скупченням слів та засобами їх вираження, тож мова як інструмент мислення допомагає людині відобразити та описати свої думки.

До числа мовних універсалій, які з повна відображують культуру та історію народу, відносяться фразеологізми. Прислів'я та приказки слугують таким пластом мови, в якому безпосередньо відображена народна мудрість, результати всього культурного досвіду народу. Всі фразеологічні одиниці в більшості випадків беруть свій початок в народній розмовній мові, та скрізь століття несуть збагачення та забарвлення мови. У лінгвокультурі, мовні одиниці зумовлені різними її концептами.

Вивчення будь-якого лінгвокультурного концепту як одиниці мовної картини світу представляє цінність для виявлення особливостей культури і світобачення конкретної лінгвокультурної спільності. Існують різні концепти, які мають особливу значимість у когнітивному просторі і в культурі мовної спільноти. Одним з таких концептів будь-якої мови світу є прислів'я та приказки.

1.1 Загальні теоретичні дослідження публіцистичного дискурсу

Вивчення різних мов обов'язково супроводжується різними стилістичними аспектами, так як кожна лінгвістична одиниця (фонема, морфема, слово, словосполучення або речення) функціонує в реальній мовленнєвій ситуації, тобто спікер має можливість обрати ті чи інші лінгвістичні одиниці які більше підходять до даної ситуації.

Функціональним аспектом мовленнєвої системи займається стилістика.

Стилiстика є одним з роздiлiв мовознавства, який дає систематичний опис засобiв вираження мови та його функцiональних стилiв, один з роздiлiв мовознавства. Стилiстика китайської мови сягає своїм корінням в поезику стародавнього Китаю. У далекі часи, ще до нашої ери, китайці вже намагалися осмислити факти поетичної творчості, усвідомити природу окремих явищ літератури, усвідомити об'єктивні властивості виразних засобів мови. Володіння літературними нормами стилістики, поряд з нормами вимови, слововживання, граматики – це найважливіший показник культури мовлення. Предметом стилістики є одиниці мови, що мають додаткові стилістичні значення, тобто слова і фразеологізми з емоційно-оцінним значенням, а також фігуральні вислови - антитеза, паралелізм, повтори, риторичне питання і ін.), образотворчі засоби мови, які завжди вживаються в переносному значенні. Вони пов'язані з фігуральним, метафоричним використанням мовних одиниць (тропи: образне порівняння, метафора, метонімія, уособлення і ін.), а також значення які вказують на віднесення мовних одиниць до того чи іншого функціонального стилю. Виразні можливості мовних засобів пов'язані з їх експресивно-емоційно-оціночними властивостями і особливостями. Стилiстична диференцiацiя пов'язана з вибором i вживанням засобiв мови за змістом і характером висловлювання.

Існують такі рівні вивчення стилістики:

1. Лексична стилістика вивчає стилістичні функції лексики, розглядає взаємодію прямих та переносних значень слова та стилістично марковану лексику. Експресивний потенціал скорочень, словотворчих моделей, конверсій.
2. Граматична стилістика вивчає морфологію та синтаксис. Досліджує стилістичні можливості різних граматичних категорій. Синтаксична стилістика вивчає зміну порядку слів, фігуральні вислови, стилістичні функції абзацу, тобто розглядає структуру.
3. Фонетична стилістика розглядає особливості звукової організації мови: ритм, інтонацію, алітерацію, тощо.
4. Функціональна стилістика займається функціональними стилями, системами засобів вираження, що залежать від різних сфер, умов спілкування. Функціональна стилістика виділяє стиль документально діловий, публіцистичний стиль, ораторський стиль, стилі засобів масових комунікацій. Вивчає мову образу, який передає індивідуальне бачення світу автора персонажа також вивчає також тропи та стилістичні прийоми.

У китайській філологічній науці існують чотири терміни для позначення поняття «стилістика»: 修辞学 xiū cí xué, 文体学 wén tǐ xué, 风格学 fēng gé xué, 词章学 cí zhāng xué. Межі філологічних дисциплін, що позначаються цими термінами досі повністю не визначені, тому в їх розуміння китайські вчені вкладають різний зміст.

В. І. Горелов [1, с. 9] пропонує наступне тлумачення цих термінів:

- 修辞学 xiū cí xué – стилістика, наука про художній стиль мовлення, найбільш поширений термін, що має широке використання в лінгвістичній літературі.
- 文体学 wén tǐ xué – (наука про літературну форму) вчення про функціональні стилі загальнонародної мови.
- 风格学 fēng gé xué – стилістика як вчення про стилі, зазвичай вживається в значенні вчення про стилі літературного твору.

- 词章学 cí zhāng xué – стилістика як філологічна дисципліна широкого профілю, що включає питання як лінгвостилістики, так і стилістики художньої літератури.

У зв'язку з тим що, провідною проблематикою нашого дослідження є саме функціональна стилістика, ми зосередили свою увагу на розгляді особливостей публіцистичного дискурсу китайської мови. У наш час в лінгвістиці стиль публіцистичного дискурсу трактують як складне комунікативне явище, яке утворюється не тільки з якогось певного тексту, але й дає зрозуміти що, мовний твір залежить від різних екстралінгвістичних обставин – знання про світ, різних поглядів, думок і конкретної мети мовця як його творця. В китайській мові публіцистичний стиль називається 政论语体 (zhèng lúnyǔ tǐ) та відноситься до групи письмово-книжкового стилю китайської мови. Як і будь-яке лінгвокультурне явище, публіцистичний дискурс, крім суто лінгвального, має зовнішній екстралінгвальний та внутрішній лінгвокогнітивний вимір. Варто сказати, що в сучасній лінгвістичній науці немає єдиної точки зору щодо правильного розуміння терміну публіцистичний дискурс. Але в наш час у більшості праць вітчизняних і зарубіжних вчених таких як: Бацевич Ф.С. [2], Шевченко І.С. [3], Серажим К.С. [4] під словом «дискурс» розуміється цілісний мовленнєвий твір у різноманітності його когнітивно-комунікативних функцій.

Екстралінгвальний план публіцистичного дискурсу охоплює інформацію про продуцента (політичне спрямування, статус, ідеологічну забарвленість видання, колективне авторство, періодичність, оперативність створення й споживання тексту) та перекладача і для якої саме аудиторії він перекладає (загальна/жіноча/чоловіча/дитяча тощо).

Існують певні ознаки публіцистичного дискурсу :

1. відкрита соціальна оцінка, що дозволяє створити моделюючий ефект;
2. зосередження уваги на соціально важливих фактах та їх концептуально емоційна розробка;
3. відкрита загальна думка, що забезпечує представлення соціальних думок;

4. стратегія фокусування, тобто регулювання спрямованості думки на різні соціальні проблеми;
5. формування думки та кодування інформаційного контенту
6. використання різностильових засобів які можуть правдиво описати та показати соціальну реальність [5, с.36].

Ми розглядаємо публіцистичний дискурс як окремий тип дискурсу. Значення дискурсів за стилем спілкування виходить із процесуально-результативного розуміння самого стилю як комплексу когнітивних процедур обробки знань, що знаходить відповідну вербальну реалізацію. Являючи собою певну структуру організації актів спілкування у відповідності з конкретною прагматикою мовця, стиль виступає феноменом функціонального порядку. Склад публіцистичного тексту зумовлений певними особливостями стилю.

Основною метою публіцистичного дискурсу інформувати або висловлювати певну громадянську думку, а деколи й сформувати ту чи інакшу думку, то для цього журналісти використовують усі ресурси мови. При цьому, ми повинні обирати найефективніші мовні засоби для цілеспрямованого впливу на масову аудиторію.

В публіцистичному дискурсі ми використовуємо мову як засіб впливу, що має загальні системні та специфічні текстові характеристики. Тож в поєднанні цих характеристик виконання мова газет має пізнавальну, інформативну та інші функції. Також тексти публіцистичного дискурсу характеризуються комунікативно-прагматичною спрямованістю. Тому вони відіграють важливу роль в процесі подачі інформації, і покликані не тільки інформувати, скільки здійснювати соціально-психологічний вплив на аудиторію через переконання та навіювання. Китайська публіцистика відображає соціальну боротьбу, вона завжди продукт тієї чи іншої ідеології.

Серажим К.С підкреслює що «Принциповою відмінністю цього типу дискурсу є те, що крім виробництва певних знань, оцінок об'єктів і їх образів як результату мисленнєвої діяльності він створює уявлення про способи трансляції знань. Іншими

словами, центральним предметом медіа-дискурсу є не стільки певні події в житті суспільства, скільки способи їх опису та передачі знання про них. У цьому відношенні медіа-дискурс є посередницькою діяльністю» [4, с.7–12]. Звідси ми зрозуміли що публіцистичний дискурс здійснює пряму та непряму пропаганду й агітацію. До цього відноситься не тільки формування думки, а й заклик до дії. Здійснюється ідеологічний і політичний вплив, дія яка спрямована на масову свідомість.

Найголовнішими показниками прагматичної спрямованості публіцистичних текстів виступають лексичні маркери, серед яких вирізняються узуальні й оказіональні лексичні та фразеологічні одиниці, прислів'я, приказки. Лексичні та фразеологічні одиниці виконують експресивну й інформаційну функції у мовленні. Їх використовують для того щоб пожвавити виклад, привернути увагу читача, надати матеріалу емоційного забарвлення. За принципом комунікативної релевантності відбувається оцінка та відбір номінативних одиниць, таким чином дуже часто використовуються порівняння і метафори (щоб додати тексту більше експресії та зекономити символи тексту

Особливу увагу заслуговує функція оцінки, яку М.Р. Желтухіна виокремлює як різновид функції впливу [6, с. 191–201]. При осмисленні мови необхідно не лише зрозуміти та оцінити задум адресанта з точки зору його змісту й авторської думки та наміру, але й оцінити спрямованість цього задуму, його корисність. Публіцистичний дискурс закликає громадскість до усвідомлення важливості для задоволення соціальної потреби інтересів, формує первинне відношення (позитивне або негативне) до фактів; пропонує різні види оцінок: «добре», «погано», «корисно», «шкідливо», «позитивно», «негативно» тощо. Оцінки можуть бути складними: «корисно, але небезпечно», «досяжно, але за певних умов», «вигідно, але вимагає витрат». Функція оцінки містить в даному випадку не лише схвалення, думку, але й елементи раціонального знання, виступаючи засобом аргументації. Лексика оцінки формує суспільні стереотипи та ідеологеми. Оцінність, як одна із універсальних рис публіцистичного дискурсу, буває імпліцитною та експліцитною. Відмінною рисою

новітньої публіцистики стала відмова від експліцитної пропаганди. На зміну пропаганді прийшло вміло завуальоване маніпулювання масовою свідомістю. Отже, ми зрозуміли тексти публіцистичного дискурсу як частина масової комунікації, з одного боку, відображають стереотип думки масової свідомості, а з іншого формують її, нав'язуючи індивіду певні життєві пріоритети, моделі поведінки, у тому числі мовленнєвої. Так, наголошується, що лексичні засоби, які використовує публіцист при написанні тексту, а читач при інтерпретації дискурсу, відбивають світогляд людини. За допомогою чого формується особливий рід мислення, необхідного для вирішення поставленого завдання, наприклад: спонукати взяти активну участь в підтримці на виборах, переконати підтримувати конкурентів, непомітно підвести до більш-менш критичного погляду на будь-яку подію.

Варто відзначити, що коло суспільних проблем також впливає на жанрове різноманіття публіцистичних матеріалів, диктує навіть зміни і уже сформованих жанрах. Жанри публіцистичного дискурсу постійно розвиваються та збагачуються. Жанр представляє собою єдність змісту та форми, але в пріоритеті завжди виступає ідея змісту, таким чином, ми зрозуміли що зміст відіграє провідну роль. Тож кожную публікацію слід розглядати в сукупності специфічних властивостей його змісту та форми, але в наш час щоб правильно зрозуміти жанрову систему друку треба знати і історію формування засобів масової комунікації та причини які змусили їх розвиватися саме так, а не інакше. Якщо всі публіцистичні матеріали розібрати за цими ознаками, то можна виділити три основні родові групи:

Інформаційна група – замітка, інтерв'ю, звіт, репортаж – ці всі матеріали об'єднують між собою подієвий привід для виступу. Вони, як правило, оперують простою, первинною інформацією і йдуть по гарячих слідах події. Тому головна їх мета оперативно повідомити про факт, подію, явище. Визначальною ознакою слугуює новизна.

Аналітична група – стаття, кореспонденція, коментар, журналістське розслідування, огляд преси, рецензія – ці всі матеріали об'єднують глибоке дослідження

життя і всебічний аналіз фактів. При створенні цих матеріалів журналіст проводить аналіз–синтез соціальної дійсності, розподіляючи досліджуване явище на складові частини, детально вивчаючи їх, відокремлюючи істотне від несуттєвого, головне від другорядного, а потім роблячи висновки, узагальнення та рекомендації.

Художньо–публіцистична група – бесіда, сповідь, нарис, фейлетон, памфлет, пародія, епіграма, публіцистична казка, розповідь – цим всім матеріалам властива образність, типізація, емоційна виразність і насиченість літературно-художніми образотворчими засобами, мовними та стилістичними особливостями. У них конкретний, документальний факт як би відходить на другий план.

Таким чином, ми можемо сказати, що інформаційні матеріали констатують факт, аналітичні матеріали осмислюють і узагальнюють, а художньо-публіцистичні матеріали показують реально-документальну дійсність. Останнім часом посилюється тенденція до змішання, тобто до взаємопроникнення жанрів. І тому багато людей роблять помилки, вважаючи новими жанрами ті, які об'єднали в собі риси двох або більше вже давно відомих.

Наповнюючи новим, актуальним змістом, жанр набуває нових рис, але формальні ознаки з яких утворюються жанри серйозних перетворень не зазнають. Але з часом нові видові утворення можуть все ж таки перетворитись в окремий жанр, наприклад – жанр есе. Зараз з'являється все більше досліджень, які розглядають різні жанри усної народної творчості. Особлива роль при цьому відводиться комунікативним формам фольклору – фразеологізмам.

1.2 Прислів'я та приказки як найважливіший клас фразеологізмів китайської мови.

В будь-якій мові, фразеологізми грають роль стійких словосполучень, які властиві певній мові та зміст яких не можна зрозуміти значенням окремо взятих слів.

За класифікацією Горелова В. І. [1, с. 43], розглядаємо прислів'я та приказки як класи фразеологізмів. Для китайської мови характерно багатство фразеологічного фонду, різноманітність існуючих в ньому мовних одиниць. Багато фразеологізмів, виникнули в глибоку давнину, але дійшли до наших днів. Дуже часто у іноземців можуть виникати труднощі перекладу тому що фразеологізми часто неможливо перекласти дослівно (втрачається сенс), а з іншого боку, такі фразеологізми надають мові яскраве емоційне забарвлення. В багатьох випадках граматичне значення ідіом не відповідає нормам сучасної мови, тобто виступають граматичними архаїзмами. Фразеологізми вживаються як одне ціле поняття, не може підлягати подальшому розділенню і звичайно не можна переставляти навіть окремі частини. Перетворення словосполучень в стійкі фразеологічні одиниці називають лексикалізацією.

Під терміном лексикалізація розуміється перетворення окремого елемента мови, тобто морфеми або словоформи, та поєднання слів в окреме знаменне слово або стійку фразеологічну одиницю — лексикалізовані поєднання або фразеологізми, що функціонують як еквіваленти окремого слова. Лексикалізація виступає в ролі механізму поповнення як загальноновживаною так і спеціальної та термінологічної лексики, в результаті якої лексикалізовані поєднання в кінцевому підсумку входять в мовну норму; при цьому в разі поповнення загальноновживаної лексики переважає описове встановлення норми фіксацією узуальних вживань лексикалізованих поєднань у фразеологічних словниках, а при поповненні термінологій — прескриптивна кодифікація термінологічними комісіями в термінологічних збірниках.

Незважаючи на достатню розробленість проблематики фразеологічних одиниць у вітчизняній і зарубіжній лінгвістиці, єдиного визначення фразеологізмів досі не вироблено. Розглянемо кілька визначень фразеологічних одиниць, що даються різними лінгвістами.

А. В. Кунін [7, с. 146-149] називає фразеологічні одиниці як «стійке поєднання слів з повністю або частково переосмисленим значенням, тобто з ускладненою семантикою, без утворення структурно-семантичної моделі змінних поєднань».

А.О. Іванов С. [8, с. 167] визначає фразеологічні одиниці як словосполучення, в якому важливіша семантична монолітність (цілісність номінації) ніж структурна роздільність його складових елементів. Таким чином, обидва вчені підкреслюють обов'язкову наявність переосмислення значення в одиницях стійких словосполучень.

Згідно з визначенням, представленим в Лінгвістичному енциклопедичному словнику, фразеологічні одиниці - це «стійкі словосполучення, які мають постійний лексичний склад і ускладнену семантику» [9, с. 874]. Значення фразеологічної одиниці не поділяється на елементи, відповідні елементам його зовнішньої форми, і зазвичай не формуються з поєднанням значень окремих елементів фразеологічної одиниці. Однозначне розуміння таких фразеологічних одиниць і інтерпретація їх сенсу неможливі без аналізу широкого контексту, щоб визначити ситуацію, та знання семантичних особливостей та ознак цих одиниць, які по-різному можуть поєднуватися. Основною особливістю фразеологізмів є невідповідність плану змісту до плану вираження, що визначає специфіку фразеологічної одиниці, надає глибину і гнучкість її значенню. Ці можливості лежать у самій природі фразеологізму - замкнутому мікроконтексті, в якому реалізуються не тільки формальні зв'язки між планом вираження і планом змісту такого знака, а й асоціативно-семантичні. Внутрішня форма фразеологізму - це лексико-семантичний зміст вільного словосполучення, на основі метафоризації якого виник фразеологізм, це той початковий образ, який дозволив вільному індивідуальному слововживанню поступово стати фразеологічною одиницею зі своїм власним стійким значенням.

Для М.М. Амосової [10, с. 215] принципове значення має відмінність між пов'язаністю значення з одним словом і пов'язаністю значення з рядом слів. Залежно від того, який з даних двох здібностей має слово в вираженні, М.М. Амосова розрізняла «фраземи» (де зв'язане значення повинно мати одну детермінуючу

одиницю - grind one's teeth) і 'фразеолоїди' (пов'язані значення мають ряд детермінуючих одиниць - pay one's respects / a compliment / court to someone). Останній тип виразів М.М. Амосової взагалі виключався з рамок фразеології, так як детермінують мінімум, від якого залежить значення дієслова «pay» не постійне. Однак, як зазначає І.В. Арнольд [11, с. 159], незважаючи на те, що важливим елементом є не одне слово, а кілька, ряд слів, можливих в даному виразі, обмежений мовною традицією.

Велику роль у вивченні фразеології зіграли роботи В.В. Виноградова [12, с. 67-69], в яких він сформулював предмет і завдання фразеології, дав лексико-семантичну характеристику фразеологізмів і запропонував їх класифікацію. В.В. Виноградов визначає три різновиди фразеологізмів, поклавши в основу їх розрізнення ступінь семантичної неподільності компонентів. На цій підставі він виділив три типи фразеологізмів: фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності і фразеологічні сполучення.

- Фразеологічні зрощення семантично неподільні і граматично нероздільні стійкі поєднання, іноді називаються ідіомами і важко перекладаються на іншу мову.
- Фразеологічні єдності семантично неподільні стійкі словосполучення, загальне значення яких є результатом образного переосмислення всього словосполучення і може бути частково вмотивоване семантикою складових компонентів, тобто загальне значення фразеологічних єдностей в якійсь мірі впливає на сукупність значень складових їх слів.
- Фразеологічні сполучення семантично неподільні стійкі словосполучення, загальні значення яких вмотивовано семантикою складових компонентів. Ці фразеологізми відрізняються від фразеологізмів зрощень і фразеологізмів єдності насамперед тим, що в їх складі є слова, що володіють як вільним, так і невільним (фразеологічно пов'язані) значенням, яке реалізується тільки в умовах певного лексичного оточення.

В свою чергу, Ш. Баллі [13, с. 89] систематизував поєднання слів у своїй книзі та включив главу про фразеологію. Він виділив чотири групи словосполучень:

1) вільні словосполучення, тобто поєднання, позбавлені стійкості, розпадаються після їх утворення;

2) звичні поєднання, тобто словосполучення з відносно вільної зв'язком компонентів, допускають деякі зміни;

3) фразеологічні ряди, тобто групи слів, в яких два схожих поняття зливаються майже в один;

4) фразеологічні єдності, тобто поєднання, в яких слова втратили своє значення і виражають єдине поняття.

Також Ш. Баллі [13] ставив фразеологічність словосполучення в залежність від наявності у нього слова-ідентифікатора. У фразеологічній єдності, ціле значення ніколи не дорівнює сумі значень всіх елементів, це можна впізнати як за зовнішніми, так і внутрішніми ознаками. Зовнішні, тобто формальні ознаки, вони умовні, оманливі, непостійні і не грають вирішальної ролі. До них відносять незмінний порядок слів і неможливість замінити синонімом чи якимось іншим словом жодне з слів, що входять до складу фразеологічної єдності. До внутрішніх ознак фразеологічної єдності відносять можливість замінити поєднання слів одним словом, тобто еквівалентним за змістом, а фразеологічні єдності виникають з фразеологічних груп. В фразеологічних же групах він виділяє деякі типи не по конструктивним ознаками, а по своєрідності лексико-семантичного складу.

Роз'яснюючи поняття фразеологічної єдності і фразеологічної групи, Баллі [13] висвітлює їх відмінності також і з точки зору естетики слова. Він вважав що, надмірне вживання традиційних та банальних фразеологічних груп – це ознака відсутності стильової оригінальності. Легкий, творчий стиль уникає використання звичних фразеологічних груп та кліше. Та навпаки, вмиле застосування фразеологічних єдностей не зменшує виразності стилю. Також він розглядав і менш пов'язані фразеологічні групи, різновидом яких є і так звані кліше. Кліше це готові, успадковані

вираження (крилаті слова), тобто літературні фрази і образи які дуже часто вживаються та втратили новизну. З однієї сторони кліше складаються з народної творчості, а інша невідомого походження. У соціальній атмосфері безкультур'я такі кліше можуть здаватися ефектними, насправді ж вони лише умовна декорація, що прикриває недолік оригінального стилю або красномовства. З часу Баллі дослідження в фразеології зробило крок далеко вперед, але робота великого вченого, написана на зорі вивчення фразеології, сприяла подальшому розвитку фразеологічних досліджень. У плані стилістичного дослідження фразеологічного матеріалу, Ш. Баллі [13] показав дуже велике значення емоційно-експресивного змісту висловів для створення фразеологічних єдностей.

Розглянувши класифікації фразеологічних одиниць Ш. Баллі [13] і В. Виноградова [12], яскраво вимальовуються подібності та відмінності в їхніх підходах. Нам більше імponує теорія академіка Виноградова. Він виділив три класи словосполучень та його класифікаційна схема більш широка за охопленням, більш рівномірна по співвідношенню розділів, а головне характеристика основних груп розроблена більш докладно, а в класифікації Ш. Баллі гостро і різнобічно охарактеризовані полярно протилежні типи словосполучень, але досить розпливчасто пояснюються проміжні категорії. Він виділив шість груп словосполучень, які зводяться до трьох основних: нерозкладних, стереотипних та змінних.

А.В. Куніним [14, с. 26] було проведено поділ фразеології на кілька розділів залежно від типів значення фразеологізмів (від більш складних до менш ускладнених): ідіоматика, ідіофразематика і фразеоматика. Класифікація фразеологізмів А.В. Куніна доповнює відому типологію В.В. Виноградова [12], так як фразеологія не вкладається в три класи. Вперше були виділені ідіофразематика і ряд груп, що входять у фразематику. В розділ ідіоматики А.В. Кунин [14] включає власне ідіоми, які визначаються ним як «стійкі поєднання лексем з повністю або частково переосмисленим значенням» і які розрізняються за структурними типами і можуть бути як вмотивованими, так і невмотивованими. А.В. Кунин пропонує наступну категоризацію даної групи:

фразеологічні єдності і фразеологічні зрощення [14, с. 53]. В розділ ідіофразеоматики входять ідіофразеоматизми, тобто «стійкі словосполучення, у перших фразеоматичних варіантів у яких компоненти мають буквальні, але ускладнені значення, а у других ідіоматичних варіантів - повністю переосмислюються. Переосмислення носить метафоричний характер» [14, с. 27].

В розділ фразеоматики А.В. Кунин включив фразеоматичні одиниці, або «фразеологізми неідіоматичного характеру, але з ускладненим значенням» [14, с. 27]. Дана категорія поділяється на наступні групи:

1. Обороти зі змінним значенням, в яких семантична ускладненість полягає в тому, що їх значення не є сумою значень їх компонентів, а новими значеннями .

2. Обороти з додаванням та уточнюючим значенням.

3. Обороти з додаванням та уточнюючим значенням, що означають символічні жести, або фразеологічні сполучення.

4. Прислів'я з буквальним значенням, засновані на ототожненні або протиставленні значень компонентів.

5. Обороти з фразеоматично пов'язаним значенням, де значення провідного компонента виводиться тільки з тих утворень, у складі яких цей компонент використовується. Даній категорії властива тенденція до розширення сполучуваності провідного елемента, тому вони наближаються до змінних словосполучень [14, с. 55-57].

До складу фразеології А.В. Кунін не включає обороти з термінологічним значенням, а також словосполучення з вузьким значенням провідного компонента. І ті, і інші словосполучення утворюються за зразком змінного словосполучення [14, с. 27-28].

Як зазначає А.М. Бабкін, «ідіоматика – свята святих національної мови. Саме в ній виявляються дух і своєрідність кожної нації» [15, с. 7].

На думку Зиміна В.І., в навчальних фразеологічних словниках все повинно бути направлено до того, щоб розкрити для іноземців семантичну структуру нерідної мови. «Серед засобів і прийомів тлумачення значень фразеологізмів, повинні зайняти своє

місце науково обґрунтовані і методично продумані, цікаві для учнів, і аж ніяк необтяжливі пояснення» [16, с. 244]. Він підкреслював що етимологія «повинна обов'язково служити цілю для розуміння сучасного значення фразеологізму» [16, с.239].

В китайській мові також фразеологізмами називаються семантично неподільні, стійкі поєднання, яким властиво цілісне значення, компонентного складу. Особливо часто використовуються прислів'я та приказки на сторінках китайської публіцистики і художньої літератури.

1.2.1 Різниця між прислів'ями та приказками

В. М. Мокієнко, Т. Г. Нікітіна, Е. К. Миколаєва дають загальну характеристику прислів'я і приказки: «прислів'я і приказки - перлини народної творчості, в яких відбився досвід, гранований століттями і передається з вуст в уста, з покоління в покоління » [17].

Ю. А. Рубинчик зазначає, що прислів'я і приказки займають важливе місце серед жанрів народної творчості. Вони «уособлюють істинно народні образи, традиції предків, звичаї і відображають спосіб життя і мислення. Саме тому всі верстви суспільства в повсякденній та писемного мовлення користуються цими скарбами, збагачуючи і поглиблюючи при цьому свої думки, погляди і переконання »[18, с. 186-196].

В. І. Даль вже зазначив різницю між прислів'ями та приказками. На його думку, прислів'я - це «коротенька притча, судження, повчання», приказка ж - «переносна значення, просте іносказання, але без притчі , без судження та висновку» [19, с. 186-196]. Відомий лінгвіст і лексикограф В. П. Жуков в» говорить, що прислів'я це «короткі народні вислови закінченого синтаксичного типу, що мають одночасно прямий і переносний (подібний) план», а приказки - «лише ті вислови, які сприймаються буквально » [20, с. 11].

Відомі російські лінгвісти розуміють термін «прислів'я» - як «логічно закінчене висловлювання, як має повчальний зміст і характеризується особливою ритмічною і фонетичною організацією», а приказки вважають фразеологізмами у вузькому сенсі слова [17]. Тобто приказка несе в собі якесь поняття, а прислів'я - судження [21, с. 4]

1.3 Прислів'я та приказки як невід'ємна складова китайської лінгвокультури

Як і в будь-якій мові, так і в китайській мові прислів'я та приказки це готові поєднання слів, які зберігаються в мовній пам'яті мовців. Описуючи певні звичаї, традиції, особливості побуту, історичні події та багато іншого, вони відображають китайську національну культуру. Оскільки вони містять у своїй семантиці національно-культурний компонент, вони мають країнознавчу цінність. Багато прислів'їв та приказок з'явилися дуже давно, в далекій давнині ще до нашої ери, і дійшли до нас, зберігши свою форму. Незважаючи на свій поважний вік вони всім знайомі і широко вживаються. Вони мають коротку красиву оригінальну форму, повчальний зміст та часто відображають такі китайські реалії, як яшма, нефрит, дракон, відомі китайські герої. Звичайно існують і нейтральні фразеологізми, саме їх можна використовувати при перекладі іноземної літератури. Також без знань фразеологічних одиниць неможливе повноцінне спілкування з представниками китайської нації.

А.І. Корнєв пропонує відмовитися від розташування пояснень прислів'їв та приказок в кінці словникової статті довідників для загальних цілей: «Виносити ці фразеологічні одиниці за рамки статті - тим самим не тільки заперечувати роль фразеології у формуванні смислової сторони слова, але і ховати роль вільних словосполучень в сполуках фразеологічних зворотів». В якості альтернативи, він пропонує розміщувати цю інформацію безпосередньо при тому значенні багатозначного слова, на основі якого виникає метафоричність [22, с. 53].

У лінгвістичному словнику під редакцією В. Н. Ярцевої також згадується, що «найбільші суперечки викликає включення у фразеологічний склад прислів'їв, приказок і крилатих висловів» [23, с. 559].

Г. Л. Пермяков [24, с.17], який вивчав прислів'я і приказки різних народів світу, вважав, що прислів'я і приказки це з одного боку, мовні явища, що володіють стійкістю і багато в чому схожі з фразеологізмами, а з іншого - це такі собі логічні одиниці, а з третьої, це цілі художні тексти, що показують саму дійсність. Приказки, на думку Г. Л. Пермякова, це стійкі поєднання слів, які частіше, ніж прислів'я, утворюють незамкнуті пропозиції (тобто отримують своє остаточне оформлення тільки в контексті). Слід додати, що Г.Л. Пермяков [24] розділяє поняття «фразеологізм» і «приказка»/«прислів'я», стверджуючи, що фразеологічні вирази – це ознаки речей, а прислів'я і приказки – «ознаки певних ситуацій або певних відносин між речами». Це твердження дозволяє припустити, що розмовні формули, за допомогою яких будуються різні мовні ситуації, близькі до прислів'ями та приказками. Однак цей факт не дозволяє ототожнити розмовні формули з прислів'ям і приказками, оскільки далеко не всі розмовні формули мають синтаксичну форму пропозиції, а ті, які її мають, не є відображенням суспільного досвіду. До того ж розмовні формули допомагають нам створювати ситуацію, саме з їх допомогою вона будується, тоді як прислів'я і приказки залежать від ситуації, в якій вони вживаються, є ситуативно-залежними. При передачі таких елементів народного фольклору, як прислів'я, необхідно звертати особливу увагу на їх образність і глибокий сенс, та треба враховувати відмінність західного і східного менталітету.

В. Мідер [25, с. 2] та А. Тейлор [26, с. 2] трактували прислів'я та приказки як «загальновідоме, що передається з покоління в покоління та відображає в стислій, образній формі соціальний досвід народу, національні традиції і менталітет, систему моральних принципів і цінностей». За словами В. Н. Телія [27, с. 7], «прислів'я – це явище, яке формувалося століттями за допомогою повсякденної культури, в якому відображена життєва філософія носія мови» [27].

Слідом за фольклористом А. М. Жигульовим [28, С. 12] ми вважаємо, що прислів'я найбільш наглядно ілюструють спосіб життя, географічне положення країни, історію, традиції, культуру, та відображають накопичений століттями соціокультурний пласт і реагують на зміни в суспільному і культурному житті народу. Китайська мова має найбагатші словесні ресурси. Виразні можливості лексичних засобів китайської мови широкі і різноманітні. Тому вивчення і опис експресивних можливостей китайської лексики становлять безсумнівний інтерес для лінгвостилістики. Лексичні засоби китайської мови з точки зору виразних можливостей, експресивного потенціалу доцільно поділити на дві групи: власне виражальні і зображально-виражальні [1].

Власне виражальні на відміну від зображально-виражальних засобів не можуть виражати переносне, тобто метафоричне значення стійких словосполучень. Проте вони володіють емоційно-оціночними і експресивними значеннями і відтінками. Також вони широко використовуються не тільки в літературно-художній мові, але також в публіцистичному і розмовному стилях сучасної китайської мови. Вони роблять мову сильною, переконливою, яскравою та барвистою. Наведемо ряд фразеологізмів з емоційно-оцінним значенням: 骇人听闻 (hài rén tīng wén) – тобто той який наводить жах на людей. Зображально-виражальні засоби в китайській фразеології надають образам більше виразності та яскравості, у роботах по стилістиці їм приділяють більше уваги, ніж власне виражальним засобам. Фразеологізми цієї групи зазвичай не розуміються в своєму прямому значенні, тобто вони вживаються фігурально, метафорично і в силу своєї смислової природи нерідко містять мальовничу характеристику предмета.

До зображально-виражальних фразеологічних засобів потрібно віднести наступні класи фразеологізмів:

- Ченьюй 成语(chéngyǔ) - ідіоми;
- Гуаньюнюй 惯用语(guànyòng yǔ) - фразеологічні сполучення;
- Сехоулюй 歇后语(xiēhòuyǔ) - недомовки-іносказання;
- Суюй 俗语(súyǔ) - приказки;

- Яньюй 颜语(yán yǔ) - прислів'я;

Ченюй стійкі фразеологічні словосполучення, які побудовані за нормами давньокитайського мови, семантично монолітне, з узагальнено переносним значенням, що носить експресивний характер. Ця група китайських фразеологізмів представляє великий інтерес для перекладачів, тому що частіше всього використовується. Крім того, ченюй можна розглядати як научний матеріал для дослідження історичного розвитку та сучасного стану лексико-граматичних засобів мови. Можна виділити ряд характерних ознак:

- Архаїчність лексики. Ця характеристика обумовлена походженням ченюй. Він будується згідно граматичним і лексичним нормам вень'яня, в основі якого лежить давньокитайська мова.
- Семантична єдність. Ченюй як засіб виразності має переносне значення, завдяки чому окремі його компоненти втрачають свої звичайні значення і виступають як семантично і граматично цілісна одиниця. У реченні ченюй функціонує як окремий член речення.
- Наявність додаткового експресивного значення. Так ченюй виконують ще й естетичну функцію [7, с. 121].

Якщо говорити про структурно-граматичні особливості ченюй, то можна виділити їх здатність складатися з різної кількості знаків (від трьох до чотирнадцяти), але переважна частина являє собою чотири односкладових слова, це обумовлено принципом мовної економії. Дана модель дозволяє висловити різноманіття граматичних конструкцій та відносин в максимально простій формі. Часто це відбувається завдяки опусканню службових слів, значення яких передається за допомогою порядку слів. Крім того, багато дослідників розглядають прагнення китайської мови до двоскладових слів і чотиризначним ченюй як загальну тенденцію до парності і симетрії в мові. Найбільш поширеною моделлю чотириохскладних ченюй є паралельна конструкція. Вона складається і двох двочленних компонентів і будується на основі граматичної, семантичної і фонетичної парності. Однак повний

паралелізм дотримується не завжди. Основою паралельних конструкцій є граматична парність, а семантична і фонетична парності можуть бути не виражені. Наприклад, 甜言蜜语 tián yán mì yǔ – солодкі слова, медова розмова. Найчастіше вживається в значенні лестощів. Також паралельна модель ченюй дозволяє створювати в мові нові фразеологізми. Войцехович І.В. [29] каже, що поява нових ченюй здійснюється шляхом підстановки в типову паралельну конструкцію десемантизуючих константних пар (ієрогліфи-пари, які втратили своє значення в складі фразеологізму, наприклад, 东 - 西 «схід - захід»). Наприклад, 东问西找(dōng wèn xī zhǎo) - всюди розпитувати і шукати. (Якщо дослівно перекладати: «Питати на сході, шукати на Заході»).

Гуаньююй це триморфемне словосполучення, яке характеризується такими ж властивостями і ознаками, як і інші фразеологічні одиниці китайської мови, а саме експресивністю, образністю, яскравим стилістичним забарвленням, і являє собою чималі труднощі для лінгвістів-перекладачів. В порівнянні з іншими фразеологізмами, гуаньюй досить легко можна виокремити в потоці мовлення, вони добре помітні в письмовому тексті як своєрідні «вкраплення». Досить часто письменники, журналісти, і навіть політики використовують гуаньююй в своїх роботах. Але більшу значимість має вживання в усному мовленні. Розмовна мова носіїв китайської мови є джерелом «звичних виразів», як і легенди Стародавнього Китаю. У стародавніх фразеологічних одиницях даного типу в процесі розвитку китайської мови істотно змінилося значення: 饮墨水 - 喝墨水 (дослівний переклад – «пити туш» – тобто «гризти граніт науки»). Гуаньююй часто може передавати характер і настрої прислів'їв і приказок. Наприклад: 吃醋 (chī cù) «ревнувати» дослівний переклад «пити оцет»);

Сехоуюй це вислови, в яких перша частина являє собою іносказання, а друга його поняття. Даного терміну в українській класифікації фразеологізмів аналога немає, оскільки він позначає специфічні для китайської мови і культури одиниці. Сехоуюй, як особливий тип фразеології, до сих пір мало вивчений, однак він стає все більш

популярним в процесі міжкультурної комунікації. Сехоуоу може вживатися як в повній формі (перший і другий член разом), так і в укороченій (тільки перший член). Однак це не веде до утворення нової фразеологічної одиниці, а лише висловлює експресивну функцію фразеологічної одиниці. Як правило, саме перший член сехоуоу створює гру слів і справляє враження недомовленості, другий - демонструє фразеологічну одиницю. Така форма вираження думки відображає китайський характер, тобто свідчить про бажання висловлювати свою думку завуальовано. Недомовки-іносказання є колективною творчістю багатьох людей різних професій з різних місць Китаю і по жанрово-стилістичній віднесеності носить побутовий характер. Недомовки в складі простої пропозиції найчастіше виступають в ролі присудка, типи якого залежать від граматичної структури другій частині сехоуоу.

Кожен з цих розділів має свої особливості, але всі вони пов'язані між собою. Як відомо, переклад стійких словосполучень з однієї мови на іншу може викликати труднощі, тому фразеологічні звороти не перекладаються, а передаються відповідно за змістом ідіомою з рідної мови. Для того щоб бути висококваліфікованим фахівцем в області китайської мови, потрібно не тільки знання його граматики і окремих лексичних одиниць, але також розуміння і правильна інтерпретація фразеологічних зворотів. Безсумнівно, дослідження прислів'їв та приказок представляє інтерес для тих, хто вивчає китайську мову, оскільки підтверджує нерозривний зв'язок мови і культури, полегшує розуміння китайської картини світу. Тож в нашій роботі ми більш детально розглянули прислів'я та приказки.

Яньюй ритмізований вислів, що несе узагальнену думку, висновок, іносказання з дидактичним ухилом, в нашій мові тотожне поняттю прислів'я. Прислів'я, як один з видів китайської фразеології широко вживається і в усній і в письмовій мові. Яньюй несе в собі відображення думок і світогляду, культури і традицій китайського народу. Китайські прислів'я складаються з чотирьох і більше ієрогліфів, так як являють собою закінчені вираження. Це один з жанрів усної народної творчості, який тісно пов'язаний з поняттям суюй. Яньюй представляють собою семантичні і синтаксичні

єдності. Вони часто діляться на дві частини, іноді їх частини являють собою паралельні конструкції. Типовим для них є відсутність особистих займенників (узагальнений характер) та відсутність лексичних повторів.

Китайські народні прислів'я завжди експресивні, в їх структурі завжди можна виділити різні форми алегоричній образності (порівняння, метафора, уособлення). Вони вживаються головним чином в усному спілкуванні, а також в літературно-художньому стилі, передаючи особливості мови персонажа. За своєю природою вони призначені для усного мовлення. Також як і ченюй, вони поділяються на два типи: паралельної та непаралельної конструкції.

Яньюй паралельної конструкції характеризується наступними видами паралелізму: лексико-семантичний (лексико-семантичні відповідності), граматичний (аналогічна синтаксична структура), фонетичний (закономірні чергування тонів) і кількісний (однакова кількість слів). Наприклад:

«不三不四» – (буквальний переклад: не три, не чотири) погана людина, негідник.

Яньюй непаралельної конструкції не має елементів паралелізму і характеризується різноманітними структурними моделями. Наприклад:

«人生如朝露» – (буквальний переклад: людське життя як ранкова роса) швидкоплинність життя.

Суюй в українській мові тотожне поняттю приказка, тобто це стійке поєднання слів, що характеризується метафоричністю і експресивністю. У потоці мовлення цей вид китайської фразеології легше можна виділити ніж ченюй і сехоюй. Однак через нестійкість структури китайських приказок їх переклад являє собою особливу складність для лінгвістів-перекладачів, оскільки дуже схожі на інші фразеологічні одиниці. Відсутність прямого повчального сенсу - ось що є основною відмінністю приказки від прислів'я. Модель словосполучення є характерною для даної фразеологічної одиниці, якій притаманні такі характеристики: цілісність значення, неподільність і в той же час гнучкість структури, приналежність до книжкового

стилю. Китайські приказки наділені дотепністю, прихованим змістом і глибоким культурно-історичним підтекстом.

Китайські прислів'я та приказки мало дослідженні. У той же час роботи вітчизняних фольклористів і вчених-сходознавців є хорошою базою для досліджень, тому вивчення китайських прислів'їв та приказок необхідно. Все це підкреслює значимість і визначає актуальність дослідження. Тільки в останні два десятиліття синологи стали звертати особливу увагу на вивчення досить цікавого розряду фразеологічних одиниць китайської мови прислів'їв та приказок.

З точки зору семантичної неподільності, вважаємо за можливе запропонувати виділяти дві групи звичних виразів: фразеологічні зрощення і фразеологічні єдності. За основу даної класифікації можна взяти класифікацію академіка В.В.Виноградова, яка заснована на критеріях ступеню вмотивованості елементів фразеологічних одиниць і ступеня їх спаяності.

Перша група – фразеологічні зрощення, їх значення незалежно від значення їх компонентів. Зрощення завжди національно специфічні, якщо ми будемо буквально перекладати у нас вийде якась нісенітниця. Наприклад: 瓜子不饱是个人心 guāzǐ bù bǎo shìgè rénxīn - «насіння гарбуза не наситять серця всіх» в значенні «мала штука червінчик, а ціна велика».

Друга група – фразеологічні єдності- відрізняються від зрощень вмотивованістю і ясною образністю, значення цілого пов'язано з розумінням сенсу складових його слів. Наприклад: 吃了豹子胆, 老虎心 chīle bàozǐ dǎn, lǎohǔ xīn - «з'їсти шлунок леопарда і серце тигра» - в значенні «стати хоробрим». Слід зазначити, що класифікація В.В. Виноградова має особливе значення, оскільки спирається на семантичний критерій і може бути застосована, як це видно вище, в різних мовах від англійської до китайської. До фразеологічних виразам номінативного характеру примикають стійкі словосполучення, в яких є компоненти - числа. Наприклад: 吃了五谷想六味 chīle wǔgǔ xiǎng liùwèi – спробувати п'ять смаків і шість ароматів – в значенні «пройти скрізь вогонь і воду».

О.Ю. Машіна вважає, що прислів'я та приказки підсумовують роздуми героїв, грають роль узагальнення в діалогах, описують характеристику героя і його відношення до події та виконують [30, с. 185- 187].

Китайські прислів'я та приказки в публіцистичному дискурсі мають універсальну істинність. Функція переконання втілена в тому, що прислів'я і приказки виступають в якості аргументації [31, с. 1-11].

При дослідженні прислів'їв та приказок, ми визначили, що існують дві точки зору: одні лінгвісти вважають [31], що приказки і прислів'я входять до складу паремій, а лінгвісти як Горелов В.І. [1] та Фу Хуайцін [32], відносять приказки та прислів'я в китайській мові до фразеологічних єдностей, тобто вони не відносять їх до паремій. Існування різних ідей та теорій сприйняття і розуміння поняття "прислів'я та приказки" знову показує актуальність вивчення цієї категорії з точки зору різних наукових сфер. Так як, в нашій роботі ми розглядаємо прислів'я та приказки саме в *китайському* публіцистичному дискурсі, ми відносимо їх до фразеологізмів.

Можна сказати, що стилістичні особливості функціонування прислів'їв та приказок у тексті доволі різноманітні та мають широкий спектр використання. Вони безперечно потребують подальшого дослідження як такі, що формують відображають особливості мислення народу. В наступному розділі ми дослідимо прислів'я та приказки більш детально.

Висновки до розділу 1

Вивчення різних мов обов'язково супроводжується різними стилістичними аспектами, так як кожна лінгвістична одиниця функціонує в реальній мовленнєвій ситуації. Функціональним аспектом мовленнєвої системи займається стилістика, а саме ми розглянули функціональну стилістику яка займається функціональними стилями, системами засобів вираження, що залежать від різних сфер, умов спілкування. Ми дослідили, що функціональна стилістика виділяє стиль

документально діловий, публіцистичний стиль, ораторський стиль, стилі засобів масових комунікацій.

Ми зосередили свою увагу на розгляді особливостей публіцистичного дискурсу китайської мови, та розглянули його як окремий тип дискурсу. Нами було виявлено, що основною метою публіцистичного дискурсу інформувати або висловлювати певну громадянську думку, а деколи й формувати ту чи інакшу думку, то для цього журналісти використовують усі ресурси мови. Отже, ми зрозуміли тексти публіцистичного дискурсу як частина масової комунікації, з одного боку, відображають стереотип думки масової свідомості, а з іншого формують її, нав'язуючи індивіду певні життєві пріоритети, моделі поведінки, у тому числі мовленнєвої. Треба відзначити, що коло суспільних проблем також впливає на жанрове різноманіття публіцистичних матеріалів, диктує навіть зміни і уже сформованих жанрах. Жанри публіцистичного дискурсу постійно розвиваються та збагачуються. Жанр представляє собою єдність змісту та форми, але в пріоритеті завжди виступає ідея змісту, таким чином, ми зрозуміли що зміст відіграє провідну роль.

Детально ознайомились з основними розрядами фразеологізмів китайської мови, та поговорили про унікальність кожного з них. Ми висвітлили поняття приказки та прислів'я: прислів'я - короткий образний вислів зазвичай повчального характеру, а приказка - це широко прийнятий вираз який зазвичай має переносне метафоричне значення.

При дослідженні прислів'їв та приказок, ми з'ясували, що існують дві точки зору: одні лінгвісти вважають [31], що приказки і прислів'я входять до складу паремій, а інші лінгвісти як Горелов В.І. [1] та Фу Хуайцін [32], відносять приказки та прислів'я в китайській мові до фразеологічних єдностей, тобто вони не відносять їх до паремій. Існування різних ідей та теорій сприйняття і розуміння поняття "прислів'я та приказки" знову показує актуальність вивчення цієї категорії с точки зору різних наукових сфер.

Тож, в нашій роботі ми розглядаємо прислів'я та приказки саме в *китайському* публіцистичному дискурсі, ми відносимо їх до фразеологізмів.

Ми зробили висновок, що прислів'я та приказки втілюють в собі життєві спостереження, колективний досвід народу, його мудрість. Для них характерна образність, виразність, простота і лаконічність, ясність і зрозумілість. Китайські народні прислів'я завжди експресивні, в їх структурі завжди можна виділити різні форми алегоричній образності (порівняння, метафора, уособлення). Вони вживаються головним чином в усному спілкуванні, а також в літературно-художньому стилі, передаючи особливості мови персонажа. Ми зрозуміли що прислів'я та приказки Китаю всесвітньо відомі завдяки своїй мудрості, але потрібно не забувати звертати особливу увагу на їх образність і глибокий сенс, враховуючи відмінність західного і східного менталітету. Виступаючи найважливішими культурними маркерами, китайські етнічні прислів'я не втрачають своєї актуальності.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Приказки та прислів'я в китайській мові репрезентують лексикологічне, культурологічне багатство відповідної національної спільноти, яка їх продукує. Як і життя загалом, мова постійно змінюється та розвивається, тож віддзеркаленням змін у суспільстві, науці та буденному житті людей, можна вважати той новий зміст прислів'їв та приказок, якого вони набувають. Дослідження прислів'їв та приказок знаходиться у стані постійного оновлення та змін, що свідчить про відкритість, динамізм та гнучкість їх структури та семантики. В сукупності, це призводить до фасилітації вирішення потреб комунікативної ситуації, створює гетерогенні конотації, які деталізуються і уточнюються із урахуванням конкретних параметрів спілкування. Щоб детальніше проаналізувати прислів'я та приказки, треба знати їх сферу походження. Відомо такі теорії походження:

1. На формування китайських прислів'їв впливали релігійні уявлення китайців, зокрема, буддизм і даосизм.

Приклад: 佛要金裝, 人要衣裝 *fú yào jīn zhuāng, rén yào yī zhuāng* (Будду потрібно покривати золотом, а людини - одягом), 狗咬呂洞賓, 不識好人心 *gǒu yǎo lǚ dòng bīn, bù shí hǎo rén xīn* (Собака гризе Лю Дун-біна, але не знає що у нього добре серце).

2. Важливим фактором формування китайських прислів'їв та приказок став іноземний вплив. У Китаї, крім етнічних китайців, проживають представники 55 інших народів. І не випадково, що в китайських прислів'ях знайшли відображення іноетнічні реалії.

Приклад: 馬是人的翅膀, 飯是人的力量 *mǎ shì rén de chì bǎng, fàn shì rén de lì liàng* (Кінь – крило людини, а рис - його сила); казахське прислів'я), 池中有水, 自

會有魚 chǐ zhōng yǒu shuǐ, zì huì yǒu yú («У ставку є вода, значить і рибка знайдеться»; тибетське прислів'я).

3. Іншим фактором формування прислів'їв та приказок була китайська література.

Наприклад: 雲從龍, 風從虎 yún cóng lóng, fēng cóng hǔ (Хмара летить слідом за драконом, а тигр - слідом за вітром); 明知山有虎, 偏向虎山行 míng zhī shān yǒu hǔ, piān xiàng hǔ shān xíng (Коли знаєш, що на горі живе тигр, потрібно на гору зійти).

4. На формування прислів'їв та приказок впливав селянський побут: 若要來年害蟲少, 今年鏟盡田邊草 ruò yào lái nián hài chóng shǎo, jīn nián chǎn jīn tián biān cǎo (Якщо хочеш, щоб у майбутньому році було менше шкідливих комах, то гарненько просапайте поле в цьому році).

5. Нарешті, прислів'я відображають життєву мудрість китайського народу: 虎怕插翅, 人怕有志 hǔ pà chā chì, rén pà yǒu zhì («Бояться тигра крилатого, бояться людини з сильною волею»), 跑出去的馬好抓, 說出去的話難追 pǎo chū qù de mǎ hǎo zhuā, shuō chū qù de huà nán zhuī" (слово як горобець, вилетить не спіймаєш).

2.1 Визначення китайських прислів'їв та приказок в китайській мові та їх особливості

Прислів'я в китайській мові це семантичні і синтаксичні єдності. Вень Дуаньчжен [33, с. 85] підкреслює, що «прислів'я часто діляться на дві частини, іноді їх частини являють собою паралельні конструкції. Типовим для них є відсутність особистих займенників (узагальнений характер), відсутність лексичних повторів. Китайські прислів'я та приказки завжди експресивні, в їх структурі завжди можна виділити різні форми алегоричній образності (порівняння, метафора, уособлення). Вони вживаються головним чином в усному спілкуванні, а також в літературно-художньому стилі, передаючи особливості мови персонажа » .

Крім того, Вень Дуаньчжен [33] зазначає, що:

1) безліч прислів'їв має глибокий філософський зміст та виражає мудрість китайської нації.

2) деякі прислів'я виражають традиційні ідеї китайської нації, стосуються різних сторін життя.

3) деякі прислів'я є результатом практики і досвіду народу, різних професій, мають функції передачі досвіду і навчання.

Так само, як і українські, китайські прислів'я та приказки створюються і використовуються народом, являють собою прості фрази і мають відносну стійкість, зазвичай використовуються в усному мовленні, і коло тем, охоплених прислів'ями та приказками, дуже широке [31]. Вень Дуаньчжен [33, с. 11-15] підкреслює, що прислів'я та приказки мають на меті – повчання, та вважає що повчання та передача знання – це основна мета прислів'їв та приказок.

Вень Дуаньчжен [34] поділяє систему мови на 2 групи:

а) З однієї точки зору, мова ділиться на мову виразів, мову опису та мову цитат. Мова має функцію повчальну та функцію передачі знання».

Описова мова не має ознаки «повчальність/передача знання». Часто за допомогою описової мови виражаються образи людей і навколишнього середовища. До описової мови належать всі ідіоматичні вирази і більшість фразеологічних зворотів. Мова цитат складається зі вступу і примітки. До цитатної мови належать недомовки-іносказання [33].

б) Друга група показує, що можна виділити фразеологічний зворот з описової мови за допомогою паралельної структури. Така структура має граматичне, семантичне та фонетичне значення. Наприклад: 蛮不讲理 *mán bù jiǎnglǐ* – Не рахуватися ні з якими доводами; 如数家珍 *rúshùjiāzhēn* – Говорити так, як про щось добре знайоме; 入木三分 *rùmùsānfēn* – Торкутися самої суті. До цієї структури включається фразеологічний зворот, але не включається прислів'я.

Лу Шусян [35] вказує, що особливість прислів'я – «得有刺, 得有蜜, 身子还得小 – є жало та мед, ще й тіло маленьке». Крім цього, прислів'я та ще має важливу особливість – широке використання.

Отже, можна охарактеризувати китайські прислів'я з точки зору форми і з точки зору змісту. С точки зору форми китайські прислів'я:

- являють собою прості фрази;
- мають відносну стійкість;
- мають паралельну і непаралельну конструкції.

С точки зору семантичності, китайські прислів'я:

- широке використання;
- стосуються різних сторін життя;
- є результатом практики і досвіду народу;
- мають глибокий філософський зміст;
- мають одночасно прямий і переносний сенс;
- повчальний вплив;

При аналізі мовної структури прислів'їв та приказок ми виявили різні форми алегоричної образності, наприклад такі як 比喻 **bǐyù** – іносказання, засноване на порівнянні (образне порівняння, алегорія), 拟人 **nǐrén** – уподібнення людині. Характерним для створення експресивності китайських прислів'їв і приказок прийнято вважати широке використання саме такого зображально-виразник-ного засобу, як 比喻 **bǐyù**. Говорячи про функціонально-стилістичні особливості цього типу, слід сказати, що вони вживаються головним чином в усному спілкуванні, а також в контекстах літературно-художніх творів, що відображають характерні риси розмовного стилю. Дуже важливо розуміти відмінності прислів'їв та приказок між ідіоматичними виразами та недоминок-іносказань, тому за доцільне буде розглянути і їх.

2.2 Різниця прислів'їв та приказок від ідіоматичних виразів

Китайські ідіоматичні вирази – один з найпоширеніших типів фразеологізмів, які є звичними для китайської розмовної. Ідіоматичні вирази почали досліджувати лише в 70-80-х роках двадцятого століття [33].

У сучасній китайській мові ідіоматичні вирази широко використовуються головним чином для «вираження улесливих намірів, висміювання і осуду людських вад або перебільшення будь-якого сенсу, тобто для передачі негативних відтінків в мові» [34]. Ідіоматичні вирази це стійкі словосполучення, які мають звичні значення, наприклад: 开后门 користуватися блатом, дослівно: відкривати задні двері або 开夜车 - підробляти, дослівно: вести нічний поїзд. Багато ідіоматичних виразів «не тільки сягають корінням в глибоке минуле, а й величезна їх кількість постійно виникає в сучасній китайській мові» [34].

Дослідник китайських ідіоматичних виразів Чень Гуанлі зазначає, що «якщо дослідити етимологію ідіоматичних виразів, то переважна більшість їх за характерними ознаками відноситься до просторіччя» [35].

Особливі труднощі представляє відмінність ідіоматичних виразів від прислів'їв та приказок. В середині 20 століття з'явилася нова мовна одиниця, що відрізняється від прислів'їв та приказок і фразеологічних зворотів, яка називається ідіоматичним виразом. Наприклад: 穿小鞋 chuānxiǎoxié - Носити маленьке взуття; 炒冷饭 chǎolěngfàn - Смажити холодну їжу. Спочатку ідіоматичні вирази були представляли собою прості словосполучення. Потім з'явилися 2 точки зору. Одні вчені вважають, що ідіоматичні вирази складаються з 3 ієрогліфів, мають власне і метафоричне значення. Наприклад: ідіоматичний вираз “戴高帽 dài gāo mào – Носити високу шапку” складається з 3 ієрогліфів і, крім прямого значення, ще має значення – “лестити”. Однак інші вчені вважають, що ідіоматичні вирази складаються більш ніж з 3 ієрогліфів. Наприклад: 癞蛤蟆想吃天鹅肉 làihámá xiǎng chī tiān'é ròu – Розмірялась жаба лебединого м'яса спробувати [34].

Прислів'я та приказки мають однакову форму з ідіоматичними виразами, вони відрізняються тільки за змістом. Прислів'я та приказки мають ознаку повчальність/передача знання, а у ідіоматичного вираження цієї ознаки немає.

2.3 Відмінність прислів'їв та приказок від недовговок-іносказань

Між недовговками-іносказанням та прислів'ями і приказками є чіткі відмінності. Недовговки-іносказання це також певний різновид народних висловів, що складаються з двох частин: перша частина являє собою порівняння, а друга служить роз'ясненням першої частини. Компоненти недовговок-іносказань співвідносяться як свого роду загадка. Як і прислів'я та приказки, недовговки-іносказання зазвичай вживаються в усній ідеологічній мові.

Недовговки-іносказання (сехоуоу) поділяються на 2 частини [33]:

1) За стилем: перша частина - вступ, друга частина - примітка.

2) За змістом: недовговки-іносказання володіють описовістю. Однак якщо забирається розділовий знак «-» деяких недовговок-алегорій, то додається ознака прислів'я повчальність /передача знання. Наприклад, 兔子的尾巴 - 长不了 *tùzǐ de wěibā - cháng bùliǎo* – Хвіст зайця - короткий (недовговки-іносказання). Якщо прибирається розділовий знак “-“, то виходить 兔子的尾巴长不了 *tùzǐ de wěibā cháng bùliǎo* - Хвіст зайця короткий. “兔子的尾巴长不了 *de wěibā cháng bùliǎo* - Хвіст зайця короткий”. Означає те, що час якоїсь дії недовгий, іронізує над закінченням хорошого життя або якоїсь влади, а не просто передає знання - «хвіст зайця короткий». Це означає, що хоча деякі недовговки-іносказання (без розділового знака «-») мають ознаку повчальність/знання», але їх метою не є функція повчальності/знання, і цим прислів'я та приказки відрізняється від недовговок-іносказання [36]:

Тобто, навіть якщо у недовговок-іносказаннь з'являється ознака повчальності та передача знання, тим не менш, вона не виступає в ролі прислів'їв та приказок, оскільки

її метою не є передача знання та інформації; що є однією з головних ознак прислів'їв та приказок в китайській мові.

Ми робимо висновок, що прислів'я та приказки є самим цікавим та яскравим жанром фразеологічних одиниць китайської мови, та мають дуже корисну функцію повчання та передачу інформації з покоління в покоління.

2.4 Методика аналізу функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі

Для компетентного та адекватного дослідження стилістичних особливостей функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі, ми використали ряд методів.

Дискурс-аналіз є сукупністю аналітичних методів інтерпретації різного роду текстів чи висловлювань як продуктів мовленнєвої діяльності людей, здійснюваної в конкретних суспільно-політичних обставин і культурно-історичних умовах. У нашому дослідженні *дискурс-аналіз* використовувався для ідентифікації та детального розгляду китайських прислів'їв та приказок, виявлення їхніх жанростворюючих ознак, а також подібностей і відмінностей між ними.

Структурний аналіз застосовувався для аналізу мовних одиниць на двох мовних рівнях – лексичному та синтаксичному, та взаємодії цих мовних одиниць з іншими. Структурний аналіз дає змогу виявити всі можливі засоби та способи функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі.

Функціональний аналіз в нашому дослідженні використаний для виявлення взаємодії між собою фразеологічних засобів, а саме розглянули утворення прислів'їв та приказок в китайській мові.

Метод лінгвокультурологічного аналізу – забезпечив з'ясування та аналіз культурно значущої інформації, закладеної в кожному з розглянутих прикладів

Контекстуально-інтерпретативний метод використовувався для виявлення значень мовних одиниць, що реалізуються в конкретній ситуації спілкування, їх семантичних зв'язків і асоціативних смислів, що має особливе значення для китайської мови, внаслідок особливостей його побудови, незначної кількості граматичних показників і великого числа омонімів. За допомогою *контекстуального аналізу* нам вдалося не тільки дослідити сутність прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі, але й розкрити механізми їх створення.

Метод суцільної вибірки – забезпечив вибір прикладів реалізації прислів'їв та приказок у китайському публіцистичному дискурсі.

Використавши вказані вище методи, ми дослідили основні засоби творення прислів'їв та приказок у китайському публіцистичному дискурсі. Завдяки використанню різних методологічних аналізів, ми дійшли висновку, що прислів'я та приказки дуже схожі один на одного, але мають деякі відмінності, які ми вже визначили.

Висновки до розділу 2

Складність дослідження прислів'їв та приказок полягає у складності їх різних понять, але все ж таки, вони дуже схожі. Ми виявили, що приказки та прислів'я в китайській мові представляють лексикологічне, культурологічне багатство відповідної національної спільноти, яка їх продукує. Ми детально проаналізували походження прислів'їв та приказок. З точки зору джерел походження прислів'їв та приказок, ми виділили наступні фактори їх формування: релігійні уявлення, вплив іноземних культур, класичної літератури, традиційного селянського побуту і духовної культури народу.

Ми висвітлили поняття ідіоматичні вирази, та вияснили це стійкі словосполучення, які мають звичні значення, наприклад: “开后门” - користуватися блатом, дослівно: відкривати задні двері або “开夜车” - підробляти, дослівно: вести

нічний поїзд. Прислів'я та приказки мають однакову форму з ідіоматичними виразами, та відрізняються тільки за змістом. Прислів'я та приказки мають ознаку повчальність/передача знання, а у ідіоматичного вираження цієї ознаки немає.

Між недомовками-іносказанням та прислів'ями і приказками є чіткі відмінності. Якщо у недомовок-іносказань з'являється ознака повчальності та передача знання, тим не менш, вона не виступає в ролі прислів'їв та приказок, оскільки її метою не є передача знання та інформації; що є однією з головних ознак прислів'їв та приказок в китайській мові.

Ми зробили висновок, що прислів'я та приказки є самим цікавим та яскравим жанром фразеологічних одиниць китайської мови, та мають дуже корисну функцію повчання та передачу інформації з покоління в покоління.

Нами було застосовано *загальнонаукові методи* (дедукція, аналіз, описовий метод) для визначення теоретичних засад дослідження прислів'їв та приказок в публіцистичному китайськомовному дискурсі та низку *спеціальних лінгвістичних методів*, що включають: *дискурс-аналіз* – для ідентифікації та детального розгляду фразеологізмів в китайській мові, а саме прислів'їв та приказок; *структурний аналіз*, *функціональний аналіз* – для виявлення і характеристики засобів і способів функціонування прислів'їв та приказок в публіцистичному дискурсі; *лінгвокультурологічний аналіз* – для з'ясування та аналізу культурно значущої інформації у текстових утвореннях; *контекстуально-інтерпретативний метод* – для виявлення значень мовних одиниць, що реалізуються в конкретній ситуації спілкування; *метод суцільної вибірки* – забезпечив вибір прикладів реалізації прислів'їв та приказок у китайському публіцистичному дискурсі. Завдяки використанню різних методологічних аналізів, ми дійшли висновку, що прислів'я та приказки дуже схожі один на одного, але мають деякі відмінності, які ми також визначили.

РОЗДІЛ 3

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК В КИТАЙСЬКОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Кожен народ протягом багатьох століть накопичує життєвий досвід, щоб передати його своїм нащадкам. До виникнення писемності і в ті часи, коли вона тільки складалася і була майже недоступна для простих людей, мудрі поради, настанови, цінні і тонкі спостереження за явищами природи, висновки щодо взаємовідносин між людьми, за їхніми звичаями і способу мислення передавалися від батьків дітям в формі влучного короткого висловлювання або в формі образного повороту, який легко запам'ятовувався. Пізнавальна цінність китайських прислів'їв та приказок проявляється в тому, що завдяки їм ми бачимо, як стародавні китайці сприймали дійсність. Саме в цих зразках народної творчості відображені основні риси національного характеру, узагальнено багатющий життєвий досвід попередніх поколінь. Крім цього, китайські прислів'я та приказки відображають умови життя народу, його історію, особливості духовної культури країни тощо.

Прислів'я та приказки, як навчальний і пізнавальний матеріал, привернули увагу В.П. Васильєва [37], в своїх публікаціях він додавав транскрипцію та переказ до китайські прислів'їв та приказок. Звернення до китайського фольклору свідчить, що вчені XIX ст. високо оцінювали його роль при навчанні китайської мови і для розуміння специфіки китайської культури [37, с. 145].

М. Моценок, у своїй статті підкреслює значимість прислів'їв та приказок, в яких відображаються “характерні риси трудового китайського народу” [38, с.127]. Накопичений науковий потенціал вітчизняних вчених-сходознавців [37, 38, 39, 40, 41] слугує нам хорошою базою для подальших досліджень.

Висвітлення різноманітних тем життя будь-якої країни вимагає використання різноманітних стилістичних засобів китайської мови, яка володіє багатими словесними ресурсами. Дослідження стилістичних особливостей прислів'їв та приказок у китайському мовному дискурсі дозволить проаналізувати не лише стилістичні

особливості їх формування в тексті, а й доведе нерозривний зв'язок мови і мислення народу.

3.1 Стилiстичнi засоби як механiзм творення прислiв'їв та приказок в китайських публiцистичних текстах

Китайські прислів'я та приказки демонструють комплексні ознаки високого контексту, оскільки включають в себе метафори, символи і числа. Історія Китаю сповнена боротьби народних мас проти зовнішніх і внутрішніх гнобителів за соціальне і національне визволення. Боротьба ж ця вимагала таких рис характеру, як колективізм, організованість і суворі дисципліна: 画蛇添足 huà shé tiān zú – «перестаратися, зробити зайве», 胸有成竹 xiōng yǒu chéng zhú – мати готовий план в голові;

В публіцистичному дискурсі китайської мови, найчастіше вживаються такі слова: 鼓动 gǔdòng – агітація, 宣传 xuānchuán – пропаганда, агітація, 改革 gǎigé – реформа, 访问 fǎngwèn – візит. Публіцистичні тексти являються гарним середовищем для використання мови, в якій відбуваються процеси, що не тільки охоплюють мовленнєву ситуацію взагалі, а й мають вплив на структуру мовної системи. Крім того, в китайській публіцистиці вживаються емоційно забарвлені слова і фразеологізми, слова високого стилістичного тону з метою створення іронії, метафори і епітети для створення образного вираження, концентрованого порівняння, що насичує і різноманітність мову газети.

Власне експресивні засоби в сучасній китайській публіцистиці стоять поряд з лексикою і фразеологією, та мають стилістичне забарвлення, тобто забарвлення пов'язане з приналежністю слів і словосполучень до даного стилю мови, широко використовують також і емоційно забарвлені слова та фразеологізми

Наприклад [43, с. 63]:

- 英勇 yīng yǒng – героїчний;

- 出色 chū sè – видатний;
- 挚爱 zhì ài – гаряче любити;
- 辉煌 huī huáng – яскравий;
- 空前 kōng qián – небувалий.

У китайській публіцистиці, зустрічається багато слів і фразеологізмів, що мають негативне емоційно оцінне значення. Це пояснюється загальним тоном повсякденного друку Китаю, в якій переважає тенденція освітлення негативних фактів і подій міжнародного життя.

Наприклад [43, с. 63]:

- 傀儡 guī lěi – маріонетка;
- 花招 huā zhāo – трюк;
- 用心险恶 yòng xīn xiǎn è – зловмисний;
- 丑恶面目 chǒu è miàn mù – смердючий.

Значний інтерес для розуміння особливостей експресивних засобів мови преси представляють випадки вживання слів високого стилістичного тону з метою створення іронії для осміяння ідеологічних супротивників.

Наприклад [44, с. 63]:

- 称心的忠实走狗 chēng xīn de zhōng shí zǒu gǒu – вірний посіпака, який припав до душі;
- 得到赏识 dé dào shǎng shì – користуватися благоволінням.

В рамках публіцистичного дискурсу використовуються багато таких слів і словосполучень, які виступають як публіцистично забарвлені тільки в переносному значенні. Наприклад, такі слова як: "кроки, сигнал, школа, пакет" в прямому значенні (тихі кроки, сигнал тривоги, знання школи, пакет молока) не мають публіцистичного забарвлення. У переносному ж значенні (практичні кроки, сигнал з підприємства, школа виживання, пакет мирних пропозицій) ці слова набувають такого забарвлення. У прямому значенні словосполучення: ланцюговий пес, піратські дії, отримати нокаут -

не є фразеологізмами. Вжиті в переносному значенні, вони представляють собою типові приклади публіцистичної фразеології [45, с. 37].

Важливою особливістю публіцистичних текстів в українській та китайській мові є активне використання штампів. Вони зручні як для автора, так і для читача, вони забезпечують, насамперед, автоматизацію процесу сприйняття, полегшення комунікації. Публіцистичні штампи найчастіше утворюються з метафоричних виразів, які в результаті частого вживання багато в чому втрачають свою образність і стають ідіоматичними виразами. Особливість вживання штампів провідна риса китайського публіцистичного стилю. Ось кілька прикладів найуживаніших штампів, які широко використовуються в сучасному китайському публіцистичному дискурсі:

对 (为) ... 作出 ... 贡献 duì (wèi)... zuò chū... gòng xiàn – внести вклад в ...

1. 中华文明博大精深, 为人类文明进步做出了巨大贡献 zhōng huá wén míng bó dà jīng shēn, wèi rén lèi wén míng jìn bù zuò chū le jù dà gòng xiàn – Китайська цивілізація величезна і духовна, внесла величезний внесок у розвиток людської цивілізації.

为 ... 奠定 ... 基础 wèi... diàn dìng...jī chǔ – закласти фундамент для ...

2. 股份制经济为建立现代企业制度奠定了基础 gǔ fèn zhì jīng jì wèi jiàn lì xiàn dài qǐ yè zhì dù diàn dìng le jī chǔ – Акціонерная система в економіці заклала фундамент для створення сучасної системи підприємств.

迈上 ... 台阶 mài shàng...tái jiē – піднятися на ... новий рівень.

3. 两国经贸合作迈上新的台阶 liǎng guó jīng mào hé zuò mài shàng xīn de tái jiē торгово-економічне співробітництво двох країн піднімається на новий рівень.

У китайській публіцистиці виділяють два види штампів – метафоричні штампи і стійкі поєднання. Так, найбільш вживаними в китайському публіцистичному дискурсі є метафоричні штампи, від звичайних метафор вони відрізняються рядом ознак. По-перше, в метафоричному штампі при одному дієслові можуть використовуватися різні іменники і одним і тим же іменником можуть управляти різні дієслова. Так

виражається так звана варіантність штампа. Штмп в китайській публіцистиці, як правило, несе позитивне значення.

У українській лінгвістичній літературі для позначення деяких особливостей лексики публіцистики, часто використовуються такі терміни, як мовні стандарти, штампи, трафарети, шаблони. При цьому різні автори вкладають різне значення в один і той же термін, найчастіше негативне. Так, на думку І.Б. Голуб [46], "Якщо, ви використовуєте мовні штампи, це позбавляє необхідності шукати потрібні, точні слова та конкретність в мові, як правило, вони нічого не вносять у зміст висловлювання, а лише засмічують мову" [46, с. 74].

Розглянемо форму китайських прислів'їв та приказок в двох аспектах - їх способу творення та структури. За ознакою способу творення китайські прислів'я та приказки, так само як і українські, розділяються на: розповідні, спонукальні і питальні.

Наприклад: 人要朋友馬要鬃 rén yào péngyǒu mǎ yào zōng – людині потрібні друзі, а коню – волосся, (розповідне); 莫為兒孫作馬牛 mò wèi érsūn zuò mǎ niú – не роби для дітей всього, що їм забажається, (спонукальне); 哪個貓兒不偷腥? nǎ gè māo er bù tōu xīng – яка кішка не любить рибного запаху?, (питальне).

Однак, з точки зору структури, типологія китайських прислів'їв та приказок дещо відрізняється: в цьому відношенні серед них виділяються тільки невизначено-особисті, ґрунтовні, згорнуті і скорочені пропозиції.

Наприклад: 人說惡夢總要醒, 天下猛雨總會晴 rén shuō è mèng zǒng yào xǐng, tiānxià měng yǔ zǒng huì qíng – кажуть, що і від кошмару коли-небудь прокинешся, і що злива коли-небудь обернеться сонячним днем, (невизначено-особисте речення); 只要青山在, 不愁無鳥飛 zhǐyào qīngshān zài, bù chóu wú niǎo fēi – була б гора, а птиці і самі на неї прилетять, (речення з обставиною); 人心不足 (猶如) 蛇吞象 rénxīn bùzú (yóurú) shé tūn xiàng – людина незадоволений, як змії який їсть слона, (скорочене речення);

Отже, ми дійшли висновку, що стилістичні засоби в китайських текстах публіцистичного дискурсу дуже часто вживаються. Мовні штампи, кліше, фразеологізми, все це прийшло з давньокитайської літературної мови. Розглянувши багато інформації про прислів'я та приказки в китайській мові, ми дійшли до висновку, що багато лінгвістів [46, 47, 48] не розділяють їх як окремі явища.

3.2 Стилiстичнi особливостi функцiонування прислiв'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі

Прислів'я та приказки стосуються всіх сторін людського життя та суспільних явищ [49, с. 5]. Очевидно що, прислів'я та приказки грають велику роль в накопиченні та передачі культурних звичаїв та думок, скрізь роки, вони зберігають життєвий досвід всіх народів [50, с. 9].

Для творів сучасної китайської публіцистики характерне використання повних, частіше складних речень, тут майже не зустрічаються усічені мовні звороти, еліпси. Так як основна функція таких творів - вплив, тому поряд з оповідальними і питальними реченнями часто зустрічаються спонукальні пропозиції. Широко використовується емпфаза компонентів синтаксичних структур. У творах публіцистичного стилю часто зустрічається спосіб емоційно-логічного виділення доповнення. Це поєднання обмежувальної частки 惟 wéi і частинки 是 shì.

Наприклад [51]:

这些文物一定要全部追回, 缺少任何一件, 惟他们是问! zhè xiē wén wù yī dìng yào quán bù zhuī huí , quē shǎo rèn hé yī jiàn , wéi tā men shì wèn! – Всі ці культурні цінності повинні бути повернуті, якщо щось зникне, тільки вони будуть відповідати за це.

А.О. Константинова вважає, що головні стилістичні особливості функціонування прислів'їв та приказок в тексті це привернення уваги читача, створення стилістичного ефекту, додавання емоційності та експресивності тексту [52, с. 24-28]. Для додання прислів'ям та приказкам більшої виразності в них нерідко одночасно використовують фігури двох і більше типів. Наприклад, в прислів'ї «Шкодлив як кішка, боягузливий, як заєць» вжито порівняння і паралелізм; то ж відноситься до китайського прислів'я "田養豬, 豬養田 *tián yǎng zhū, zhū yǎng tián*" – поле годує свиню, а свиня – поле.

Розглянемо ряд прислів'їв та приказок, що зустрічаються в китайських публіцистичних текстах:

1. 未雨綢繆 (*wèiyǔchóumóu*)

Плануй заздалегідь або будь готовий.

Де 未雨 (*wèiyǔ*) означає перед дощем. 未 (*wèi*) зазвичай відноситься до чогось в майбутньому. Тобто щось, що ще не відбулося, в цьому випадку дощ. 綢繆 (*chóumóu*) означає зв'язати щось шовком. Використовується в публіцистичних текстах, та пояснюється що потрібно бути готовим до всього.

2. 授人以魚不如授人以漁
(*shòu rén yǐ yú bùrú shòu rén yǐ yú*)

Краще навчити людину робити щось, ніж зробити це для нього. З китайського можна перевести як: Давати людині рибу-це не те ж саме, що вчити людину рибалити. Або дайте людині рибу, і він буде ситий один день. Навчіть людину рибалити, і він буде ситий все життя.

3. 一口吃不成胖子
(*yīkǒu chī bùchéng pàngzi*)

Поспішиш людей насмішиш. Тут 一口 означає один ковток, 吃 (*chī*) їсти, 不成 (*bùchéng*) неможливо, і 胖子 (*pàngzi*) означає товстий.

4. 机不可失, 时不再来
(jī bùkě shī, shí bù zàilái)

5. 人怕出名猪怕壮
(rén pà chūmíng zhū pà zhuàng)

6. 一寸光阴一寸金, 寸金难买寸光阴
(yí cùn guāng yīn yí cùn jīn,
cùn jīn nán mǎi cùn guāng yīn)

7. 一言既出, 驷马难追
(yì yán jì chū, sì mǎ nán zhuī)

8. 人心齐, 泰山移
(rén xīn qí, tài shān yí)

9. 有借有还, 再借不难
(yǒu jiè yǒu hái, zài jiè bù nán)

це прислів'я нагадує нам, що нам дійсно потрібно використовувати можливості, коли це насправді можливо. Тут 机 (jī) означає 机会 (jīhuì) можливість, 不可失 (bùkě shī) означає щось що не можна упустити. 时不再来 - час (时 shí) не повернеться назад.

Людина боїться популярності, як свиня боїться розжиріти, і то, і інше веде до можливої загибелі (людина, купуючи дорогі речі, шикуючи, виділяється з натовпу, тим самим наражається на небезпеку, привертаючи до себе увагу поліції, податкових органів. Тобто як свиня, яку пора різати, коли вона відкормлена).

Час – це гроші, за гроші час не купиш.

Якщо слово сказано, його не наздогнати і на чотирьох конях. (Слово як горобець, вилетить – не спіймаєш).

Якщо люди згуртуються, то і гору Тайшань перенесуть (дружною роботою й гори перевернути можна).

Своєчасне повернення кредиту, полегшує кредит в другий раз.

10. 人过留名, 雁过留声
(*rén guò liú míng, yàn guò liú shēng*)

11. 万事俱备, 只欠东风
(*wàn shì jù bèi, zhǐ qiàn dōng fēng*)

12. 常将有日思无日, 莫将无时
想有时 (*cháng jiāng yǒu rì sī wú*
rì, mò jiāng wú shí xiǎng yǒu shí)

13. 学而不思则罔, 思而不学则
殆 (*xué ér bù sī zé wǎng, sī ér bù*
xué zé dài)

14. 千军易得, 一将难求
(*qiān jūn yì dé, yī jiāng nán qiú*)

15. 路遥知马力, 日久见人心
(*lù yáo zhī mǎ lì, rì jiǔ jiàn rén xīn*)

16. 凡人不可貌相, 海水不可斗量
(*fán rén bù kě mào xiàng, hǎi shuǐ bù*
kě dòu liàng)

17. 当局者迷, 旁观者清
(*dāng jú zhě mí, páng guān zhě qīng*)

Людина, проживши своє життя повинна залишити після себе репутацію, як пролетівший гусак залишає після себе крик.

Все готово, не вистачає лише вітру зі сходу (відсутність одного з важливих умов для виконання плану).

Будьте скромні, навіть якщо ви багаті, і не мрійте про багатство, коли ви бідні, але працюйте і будьте економні.

Вчитися і не розмірковувати - значить нічого не навчитися, міркувати і не вчитися - значить йти небезпечним шляхом.

Легко знайти тисячу солдатів, але важко знайти хорошого генерала. Це прислів'я означає, що дуже важко знайти гарного лідера, який би міг бути гарним керівником. Сила коня пізнається далекою дорогою, а серце людини – часом.

Про людину не судять по зовнішності, а море не вимірюють черпаками.

Зі сторони видніше. Людина, яка бере участь в чому-небудь, не може розуміти все відразу, в той час як спостерігачі, будучи більш спокійними і об'єктивними, краще усвідомлюють, що відбувається.

18. 大处着想, 小处着手

(*dà chù zhuó xiǎng, xiǎo chù zhuó shǒu*)

19. 吃一堑, 长一智

(*chī yī qiàn, zhǎng yí zhì*)

20. 风无常顺, 兵无常胜

(*fēng wú cháng shùn, bīng wú cháng shèng*)

21. 水满则溢

(*shuǐ mǎn zé yì*)

22. 有缘千里来相会

(*yǒu yuán qiān lǐ lái xiāng huì*)

23. 哑巴吃饺子, 心里有数

(*yǎ ba chī jiǎo zi, xīn lǐ yǒu shù*)

24. 一步一个脚印儿

(*yī bù yī gè jiǎo yìn'r*)

Зберігайте спільну мету при вирішенні повсякденних завдань. Це прислів'я радить нам завжди тримати загальну ситуацію в голові і бути далекоглядними.

Кожна невдача робить людину розумнішою (тобто, ми вчимося на своїх помилках).

Човен не завжди буде плисти з вітром; армія не завжди буде перемагати. Це прислів'я закликає нас бути готовими до труднощів і невдач.

Якщо води багато, вона виливається. Це прислів'я вказує на те, що речі перетворюються в свої протилежності, коли вони досягають своїх крайнощів.

Навіть тим, хто знаходиться на відстані один від одного, долею визначена зустріч. Це прислів'я говорить, що (на думку китайців) людські відносини визначаються долею.

Коли німа людина їсть пельмені, вона знає скільки з'їла, хоча і не може сказати. Цей вислів використовується, щоб вказати, що людина добре знає ситуацію, хоч і мовчить.

Кожен крок залишає слід (неухильно працювати і добиватися значного прогресу).

25. 一个萝卜一个坑儿

(yī gè luó bo yī gè kēng er)

Одна редька, одна дірка. У кожного своя задача, і ніхто не зайвий.

26. 宰相肚里好撑船 / 宽容大量

(zǎi xiàng dù lǐ néng chēng chuán / kuān
hóng dà liàng)

Душа прем'єра повинна бути широка, як море.

27. 惩前毖后

(chéng qián bì hòu)

Отримувати урок з помилок минулого для науки на майбутнє.

28. 一石二鸟

(yī shí èr niǎo)

Одним каменем збити двох птахів.

29. 如坐针毡

(rú zuò zhēn zhān)

Сидіти як на голках.

30. 星星之火, 可以燎原

(xīng xīng zhī huǒ, kě yǐ liáo yuán)

Іскра вогню здатна випалити степ. З іскри може розгорітися пожежа.

31. 逆来顺受

(nì lái shùn shòu)

Покірно терпіти біду (несправедливість), не противитися злу.

32. 化干戈为玉帛

(huà gān gē wéi yù bó)

Закінчити війну миром, змінити ситуацію в кращу сторону.

33. 此地无银三百两
(cǐ dì wú yín sān bǎi liǎng)
Видати себе з головою (шито білими нитками).
34. 严师出高徒
(yán shī chū gāo tú)
Хороших учнів виховують суворі вчителі.
35. 三思而后行
(sān sī ér hòu xíng)
Іди на приступ до дії, лише тричі його обдумавши (сім раз відміряй, один раз відріж).
36. 哀兵必胜
(āi bīng bì shèng)
Пригноблена армія, яка бореться запеклою мужністю, обов'язково переможе.
37. 吃得苦中苦, 方为人上人
(chī dé kǔ zhōng kǔ, fāng wéi rén shàng rén)
Без праці не витягнеш і рибку зі ставка.
38. 入乡随俗
(rù xiāng suí sú)
Вїжджаючи в країну, живи за її звичаями (в чужий монастир зі своїм статутом не ходять).
39. 大智若愚
(dà zhì ruò yú)
Велика мудрість подібна дурниці (про розумного освічену людину, яка не вміє або не хоче себе показати).
40. 捷足先登
(jié zú xiān dēng)
Той, хто йде швидко - першим досягає мети.

41. 蜡烛照亮别人, 却毁灭了自己
(là zhú zhào liàng bié rén, què huǐ miè le zì jǐ)
Свічка світить всім, але руйнує себе.
42. 鱼龙混杂
(yú lóng hùn zá)
Перемішалися риби і дракони (все змішалось, перемішалось між собою гарне і погане; тут є і чесні люди і покидьки).
43. 龙腾虎跃
(lóngténg hǔyuè)
Як дракон злітає, як тигр стрибає (зробити славне діяння; зробити корисну справу).
44. 车水马龙
(chē shuǐ mǎ lóng)
Потік екіпажів і низка коней (про великий затор транспорту).
45. 龙潭虎穴
(lóngtán-hǔxué)
лігво тигра (про якесь небезпечне місце).
46. 十年风水轮流转
(shí nián fēng shuǐ lún liú zhuàn)
Дослівний переклад: удача зміниться через десять років.
Значення: удача - річ непостійна.
47. 路遥知马力, 日久见人心
(lù yáo zhī mǎ lì rì jiǔ jiàn rén xīn)
Дослівний переклад: подолавши довгу відстань ти пізнаєш витривалість коня, а через довгий час ти дізнаєшся що у людини в серці.
Значення: Сутність людини розкривається з часом.
48. 人要脸, 树要皮
(rén yào liǎn shù yào pí)
Дослівний переклад: Людині потрібно людина, дереву потрібна кора.
Значення: Репутація дуже важлива для людини.

49. 天下没白吃的午餐
(*tiān xià méi bái chī de niú cān*)

безкоштовний сир тільки в мишоловці.

50. 坐而言, 不如起而行
(*zuò ér yán, bù rú qǐ ér xíng*)

під лежачий камінь вода не тече.

51. 想要成功就要学会放弃 (*xiǎng yào chéng gōng jiù yào xué huì fàng qì*)

Хочете добитися успіху – потрібно навчитися відмовлятися

52. 放长线钓大鱼
(*fáng cháng xiàn diào dà yú*)

Закинути вудочку подалі, щоб зловити рибу побільше.

53. 穷则变, 变则通
(*qióng zé biàn, biàn zé tōng*)

Якщо ти бідний, змінився і ти досягнеш успіху.

54. 活到老, 学到老
(*huó dào lǎo, xué dào lǎo*)

Вік живи - вік учись

55. 世上无难事, 只怕有心人
(*shì shàng wú nán shì, zhǐ pà yǒu xīn rén*)

В цьому світі немає нічого неможливого для рішучої та сміливої людини.

56. 现在的一切如果无法让你满意, 那么试着改变你的
(*xiàn zài de yí qiè rú guǒ wú fǎ ràng nǐ mǎn yì, nà me shì zhe gǎi biàn nǐ de zuò fǎ*)

Якщо тобі не подобається те, що ти отримуєш, зміни то, що ти робиш.

57. 善于等待的人总会得到最好的
(shàn yú děng dài de rén zǒng huì dé
dào zuì hǎo de) Тому, хто вміє чекати, завжди дістається
найкраще.
58. 写下的话,用斧子也无法砍坏
分毫
(xiě xià de huà, yòng fǔ zǐ yě wú fǎ kǎn
huài fēn háo) Що написано пером, того не вирубати і
сокирою.
59. 日久见人心
(rì jiǔ jiàn rén xīn) Щоб пізнати людину, треба з ним пуд солі
з'їсти.
60. 骑虎难下
(qí hǔ nán xià) Якщо скачеш на тигрові - злізти важко
(неможливо зупинитися, немає шляху назад;
загнати себе у безвихідь)
61. 打肿脸充胖子
(dǎ zhǒng liǎn chōng pàng zi) Набити собі обличчя до пухлини, щоб
виглядати товстуном - видавати себе за
благородну людину.
62. 说嘴郎中无好药
(shuō zuǐ láng zhōng wú hǎo yào) У хвалькуватого лікаря нехайдеться хороших
ліків.
63. 养花不如养茄科,喂鸟不如养
鹁鸽 (yǎng huā bùrú yǎng qiékē,
wèi niǎo bùrú yǎng bógē) Краще вирощувати баклажани, ніж квіти;
краще тримати голубів, ніж годувати горобців.

64. 不义之财, 如汤泼雪
(bù yì zhī cái, rú tāng pō xuě)

Нечесно нажиті гроші – як сніг, на який
ллється гаряча вода.

65. 错过银钱犹之可, 错过光阴无处寻.
(cuòguò yínqián yóuzhī kě, cuòguò
guāngyīn wúchù xún)

Втрачені гроші можна знайти, втрачений час -
ніколи.

66. 说话说与知音, 送饭送与饥人.
(shuōhuà shuōyǔ zhīyīn, sòngfàn sòngyǔ
jīrén)

Маєш слова - говори розумно, є їжа - віддай
голодному.

67. 观其友, 知其人.
(guān qí yǒu, zhī qí rén)

Хочеш пізнати людину - подивись на його
друзів.

68. 天堂有路无人到, 牢门紧闭有人敲
(Tiāntáng yǒu lù wú rén dào, láomén
jǐnbì yǒurén qiāo)

У рай є дорога, та ніхто не йде; ворота в'язниці
міцно закриті, а люди стукають.

69. 靠山吃山, 靠水吃水
(kào shān chī shān, kào shuǐ chīshuǐ)

Живе у гір - харчується у горах, живе біля
річки - харчується у річки.

70. 树倒猢猻散
(shù dǎo húsūn sàn)

Дерево впало, макаки розбіглися.

71. 单枝易折, 多枝难断

(*dān zhī yì zhé, duō zhī nán duàn*)

Одну гілку зламати легко, багато гілок - важко.

72. 虚心使人进步, 骄傲使人落后

(*xūxīn shǐ rén jìnbù, jiāo'ào shǐ rén luòhòu*)

Скромність допомагає розвиватися, а зазнайство призводить до відставання.

73. 艺多不压身

(*yì duō bù yā shēn*)

Знань багато не буває, вміння завжди стане в нагоді.

74. 皇帝有钱难买万岁.

(*Huángdì yǒu qián nán mǎi wànsuì*)

Навіть імператор не купить за гроші десять тисяч років життя.

75. 水退石头在, 好人不说坏.

(*Shuǐ tuì shítou zài, hǎorén bù shuō huài*)

Вода тече - скеля залишається; брехею гарну людину не очорнити.

76. 父不知耕田, 子不知种谷

(*Fù bùzhī gēng tián, zǐ bùzhī zhǒng gǔ*)

Якщо батько не вмів орати, то і син не навчиться сіяти.

77. 腐木不可以为柱, 卑人不可以为主

(*Fǔmù bù kěyǐ wéi zhù, bēirén bù kěyǐ wéizhǔ*)

78. 真金子不怕火炼, 好学生不怕
考验
(zhēn jīnzi bùpà huǒ liàn, hǎo xuéshēng
bùpà kǎoyàn)
79. 船到桥头自然直
(chuán dào qiáotóu zì rán zhí)
80. 井干方知水可贵
(jǐng gān fāng zhī shuǐ kěguì)
81. 路不行不到, 事不为不成
(lù bù xíng bú dào, shì bù wéi bù chéng)
82. 山外有山, 天外有天
(shān wài yǒu shān, tiān wài yǒu tiān)
83. 儿不嫌母丑, 狗不嫌家贫
(ér bù xián mǔ chǒu gǒu bù xián jiāpín)
- Справжнє золото не боїться вогню, хороший учень не боїться іспитів.
- Коли човен підпливе до пірсу, то попливе прямо разом з потоком. (все буде добре, вихід завжди знайдеться)
- Ціну води дізнаєшся, коли колодязь висохне; (що маємо, не бережемо, втративши, плачемо)
- Якщо не підеш по дорозі - не дійдеш до мети, не почнеш справу - не доб'єшся успіху.
- За горами є інші гори, за небесами знову небеса (немає межі досконалості; завжди знайдеться щось краще).
- Син не може не любити свою матір за те, що вона некрасива, і собака не може не любити свого господаря за те, що він живе в бідності (можна ображати того, хто тобі по-справжньому близький)

84. 山中无老虎 猴子称大王
(shānzhōng wú lǎohǔ hóuzǐ chēng
dàwáng)

Поки тигр пішов з гір, мавпа нарекла себе царем (розпоряджати по-своєму в відсутність справжнього господаря).

85. 谋事在人, 成事在天
(móu shì zài rén, chéng shì zài tiān)

Людина припускає, але все залежить від Бога.
谋 планувати, замишляти; 事 справу; 在 залежати від; 人 людина; 成 завершити, досягти успіху; 事 справу; 在 залежати від; 天 небо

86. 驴粪蛋子表面光
(lǘfèndànzi biǎomiànguāng)

Послід віслюка зовні блищить (не все те золото що блищить).

87. 白天不做亏心事 晚上不怕鬼敲门.
(Báitiān bú zuò kuīxīn shì wǎnshàng bú
pà guǐ qiāo mén)

Хто не грішить - той спить спокійно (не роби в день поганих вчинків, і у вечері не будуть ввижатися примари).

88. 哪壶不开提哪壶
(nǎ hú bù kāi tí nǎ hú)

Брати той чайник, який не кипить (зачіпати за живе).

89. 各人自扫门前雪, 休管他人瓦
上霜 (gèrén zì sǎo ménqián xuě, xiū
guǎn tārén wǎshàng shuāng)

Кожен змітає сніг перед своїм порогом, не цікавлячись снігом на даху інших (не сунути ніс в чужі справи).

90. 一分耕耘, 一分收获

(*yī fēn gēng yún, yī fēn shōu huò*)

Як ти порати землю, такий урожай і отримаєш.

91. 旧的不去新的不来

(*Jiùde bù qù, xīnde bù lái*)

Поки старе не піде, нове не прийде.

92. 物极必反

(*wù jí bì fǎn*)

Все, що досягає своєї межі, неминуче повертається назад.

93. 结果好就一切都好

(*jiéguǒ hǎo jiù yīqiè dōu hǎo*)

Все гарне, що має свій кінець.

94. 先苦后甜

(*xiānkǔhòutián*)

Сперше спробувати гіркоту, а потім пізнати солодкість.

(випробувати мінливості долі: з бідняка стати багатієм).

95. 无火不生烟

(*wúhuǒ bù shēngyān*)

Немає диму без вогню.

Розглянувши публіцистичний стиль китайської мови, ми зрозуміли що це складне, багатогранне явище. На відміну від українського публіцистичного дискурсу, китайський публіцистичний дискурс характеризує не тільки різноманітні жанри мас-медіа, а й наукову, навчальну, офіційно-ділову літературу, а також мову політиків та дипломатів. Аналіз публіцистичний китайських текстів показав, що в китайській публіцистиці дуже часто використовуються прислів'я та приказки.

В китайських прислів'ях та приказках ми знайшли деяку стилістичну своєрідність: порівняння, паралелізм, антитеза, уособлення, гіпербола, риторичне питання і повтор. Особливо часто в китайських прислів'ях та приказках використовуються порівняння, паралелізм, антитеза і уособлення. Риторичне питання використовується значно рідше. Крім того, в китайських прислів'ях повтор застосовується частіше, ніж в українських.

В результаті проведеного аналізу, ми робимо висновок, що стилістичні особливості функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі це привернення уваги читача, створення стилістичного ефекту, додавання емоційності та експресивності тексту.

Також ми визначили, що прислів'я і приказки завжди характерні своєю епіграматичністю, тобто здатністю в надзвичайно стислій, короткій формі висловити величезну думку, яка є результатом накопиченого народом досвіду.

Висновки до розділу 3

Висвітлення різноманітних тем життя будь-якої країни вимагає використання різноманітних стилістичних засобів китайської мови, яка володіє багатими словесними ресурсами. Аналіз стилістичних особливостей прислів'їв та приказок у китайському мовному дискурсі дозволило нам проаналізувати не лише стилістичні особливості їх формування в тексті, а й доведло нерозривний зв'язок мови і мислення народу.

Китайські прислів'я та приказки демонструють комплексні ознаки високого контексту, оскільки включають в себе метафори, символи і числа. Історія Китаю сповнена боротьби народних мас проти зовнішніх і внутрішніх гнобителів за соціальне і національне визволення. Ми визначили, що в публіцистичному дискурсі китайської мови, найчастіше вживаються такі слова як: 鼓动 gǔdòng – агітація, 宣传 xuānchuán – пропаганда, агітація, 改革 gǎigé – реформа, 访问 fǎngwèn – візит. Це все показало нам, що публіцистичні тексти являються гарним середовищем для використання мови, в якій відбуваються процеси, що не тільки охоплюють мовленнєву ситуацію взагалі, а й мають вплив на структуру мовної системи.

Ми розглянули особливості публіцистичних текстів в китайській мові, та визначили що в публіцистичних текстах активно використовуються штампи. Вони зручні як для автора, так і для читача, вони забезпечують, насамперед, автоматизацію процесу сприйняття, полегшення комунікації. У китайській публіцистиці виділяють два види штампів – метафоричні штампи і стійкі поєднання. Так, найбільш вживаними в китайському публіцистичному дискурсі є метафоричні штампи, ми визначили їх різницю від звичайних метафор. Розглянули форму китайських прислів'їв та приказок в двох аспектах - їх способу творення та структури.

В китайських прислів'ях та приказках ми знайшли деяку стилістичну своєрідність: порівняння, паралелізм, антитеза, уособлення, гіпербола, риторичне питання і повтор. Особливо часто в китайських прислів'ях та приказках використовуються порівняння, паралелізм, антитеза і уособлення. Риторичне питання використовується значно рідше. Крім того, в китайських прислів'ях повтор застосовується частіше, ніж в українських.

Ми дослідили та проаналізували 80 прислів'їв та приказок, які зустрічаються в китайських публіцистичних текстах та зробили висновок, що стилістичні особливості функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі це

привернення уваги читача, створення стилістичного ефекту, додавання емоційності та експресивності тексту.

ВИСНОВКИ

В Нашій роботі ми розпочали своє дослідження з функціональної стилістики яка займається функціональними стилями, системами засобів вираження, що залежать від різних сфер, умов спілкування. Ми дослідили, що функціональна стилістика виділяє стиль документально діловий, публіцистичний стиль, ораторський стиль, стилі засобів масових комунікацій.

Ми зосередили свою увагу на розгляді особливостей публіцистичного дискурсу китайської мови, та розглянули його як окремий тип дискурсу. Нами було виявлено, що основною метою публіцистичного дискурсу інформувати або висловлювати певну громадянську думку, а деколи й формувати ту чи інакшу думку, то для цього журналісти використовують усі ресурси мови.

Детально ознайомились з основними розрядами фразеологізмів китайської мови, та поговорили про унікальність кожного з них. Ми висвітлили поняття приказки та прислів'я: прислів'я - короткий образний вислів зазвичай повчального характеру, а приказка - це широко прийнятий вираз який зазвичай має переносне метафоричне значення.

При дослідженні прислів'їв та приказок, ми з'ясували, що існують дві точки зору: одні лінгвісти вважають [31], що приказки і прислів'я входять до складу паремій, а інші лінгвісти як Горелов В.І. [1] та Фу Хуайцін [30], відносять приказки та прислів'я в китайській мові до фразеологічних єдностей, тобто вони не відносять їх до паремій. Існування різних ідей та теорій сприйняття і розуміння поняття "прислів'я та приказки" знову показує актуальність вивчення цієї категорії с точки зору різних наукових сфер. Тож, в нашій роботі ми розглядаємо прислів'я та приказки саме в *китайському* публіцистичному дискурсі, ми відносимо їх до фразеологізмів.

Ми зробили висновок, що прислів'я та приказки втілюють в собі життєві спостереження, колективний досвід народу, його мудрість. Для них характерна образність, виразність, простота і лаконічність, ясність і зрозумілість. Китайські

народні прислів'я завжди експресивні, в їх структурі завжди можна виділити різні форми алегоричній образності (порівняння, метафора, уособлення). Вони вживаються головним чином в усному спілкуванні, а також в літературно-художньому стилі, передаючи особливості мови персонажа. Ми зрозуміли що прислів'я та приказки Китаю всесвітньо відомі завдяки своїй мудрості, але потрібно не забувати звертати особливу увагу на їх образність і глибокий сенс, враховуючи відмінність західного і східного менталітету.

Ми проаналізували відмінності між недовговічними-іносказаннями та прислів'ями і приказками, та зробили висновок, що прислів'я та приказки є самим цікавим та яскравим жанром фразеологічних одиниць китайської мови, що мають дуже корисну функцію повчання та передачу інформації з покоління в покоління.

Нами було застосовано *загальнонаукові методи* (дедукція, аналіз, описовий метод) для визначення теоретичних засад дослідження прислів'їв та приказок в публіцистичному китайськомовному дискурсі та низку *спеціальних лінгвістичних методів*, що включають: *дискурс-аналіз* – для ідентифікації та детального розгляду фразеологізмів в китайській мові, а саме прислів'їв та приказок; *структурний аналіз*, *функціональний аналіз* – для виявлення і характеристики засобів і способів функціонування прислів'їв та приказок в публіцистичному дискурсі; *лінгвокультурологічний аналіз* – для з'ясування та аналізу культурно значущої інформації у текстових утвореннях; *контекстуально-інтерпретативний метод* – для виявлення значень мовних одиниць, що реалізуються в конкретній ситуації спілкування; *метод суцільної вибірки* – забезпечив вибір прикладів реалізації прислів'їв та приказок у китайському публіцистичному дискурсі. Завдяки використанню різних методологічних аналізів, ми дійшли висновку, що прислів'я та приказки дуже схожі один на одного, але мають деякі відмінності, які ми також визначили.

Аналіз стилістичних особливостей прислів'їв та приказок у китайському мовному дискурсі дозволило нам проаналізувати не лише стилістичні особливості їх формування в тексті, а й доведло нерозривний зв'язок мови і мислення народу.

Китайські прислів'я та приказки демонструють комплексні ознаки високого контексту, оскільки включають в себе метафори, символи і числа. Історія Китаю сповнена боротьби народних мас проти зовнішніх і внутрішніх гнобителів за соціальне і національне визволення. Ми визначили, що в публіцистичному дискурсі китайської мови, найчастіше вживаються такі слова як: 鼓动 gǔdòng – агітація, 宣传 xuānchuán – пропаганда, агітація, 改革 gǎigé – реформа, 访问 fǎngwèn – візит. Це все показало нам, що публіцистичні тексти являються гарним середовищем для використання мови, в якій відбуваються процеси, що не тільки охоплюють мовленнєву ситуацію взагалі, а й мають вплив на структуру мовної системи.

Ми розглянули особливості публіцистичних текстів в китайській мові, та визначили що в публіцистичних текстах активно використовуються штампи. Вони зручні як для автора, так і для читача, вони забезпечують, насамперед, автоматизацію процесу сприйняття, полегшення комунікації. У китайській публіцистиці виділяють два види штампів – метафоричні штампи і стійкі поєднання. Так, найбільш вживаними в китайському публіцистичному дискурсі є метафоричні штампи, ми визначили їх різницю від звичайних метафор. Розглянули форму китайських прислів'їв та приказок в двох аспектах - їх способу творення та структури. В китайських прислів'ях та приказках ми знайшли деяку стилістичну своєрідність: порівняння, паралелізм, антитеза, уособлення, гіпербола, риторичне питання і повтор. Особливо часто в китайських прислів'ях та приказках використовуються порівняння, паралелізм, антитеза і уособлення. Риторичне питання використовується значно рідше. Крім того, в китайських прислів'ях повтор застосовується частіше, ніж в українських.

Нами було відібрано та проаналізовано 80 прислів'їв та приказок, представлених на інформаційному сайті ВСС 语料库 [51].

Дослідивши прислів'я та приказки в китайській мові, ми визначили, що стилістичними особливостями функціонування прислів'їв та приказок в китайському публіцистичному дискурсі є: привернення уваги читача, створення стилістичного ефекту, додавання емоційності та експресивності тексту

简评

几个世纪以来，每个国家都积累了生活经验，可以传给后代。在写作出现之前和写作之时，普通人几乎无法获得它，明智的建议，指导，对自然现象的宝贵而微妙的观察，关于人与人之间关系，习俗和思维方式的结论从父母传给了孩子。简明扼要，简短的讲话形式或易于记忆的形状。汉语谚语和谚语的认知价值体现在以下事实上：通过它们我们可以看到古代中国人如何看待现实。正是在这些民间艺术样本中，体现了民族特色的主要特征，概括了前几代人的丰富生活经验。此外，中国的谚语和谚语反映了人民的生活状况，历史，国家精神文化的特殊性等。

我们将注意力集中在中国新闻话语的特征上，并将其视为另一种话语。我们发现，新闻话语的主要目的是告知或表达某种公民意见，有时，为了形成意见，记者会使用该语言的所有资源。

我们熟悉了汉语措词的主要类别，并讨论了每种语言的独特性。我们已经涵盖了谚语和谚语的概念：谚语是典型的具有指导意义的简短的象征性表达，而谚语是通常具有象征意义的隐喻含义的广泛接受的表达。我们得出的结论是，谚语和谚语体现了生活观察，人民的集体经验和智慧。它们的特点是图像，表现力，简洁明了，清晰和易懂。

文体学是语言学的一部分，它对语言表达方式及其功能样式进行了系统的描述，这是语言学的一部分。汉语的风格起源于中国古代的诗学。在远古时代，甚至在我们这个时代之前，中国人就已经在试图理解诗歌创造力的事实，了解文学中个别现象的本质，实现言语表达手段的客观特性。对文体学的文学规范的了解，以及对发音，词汇，语法的规范，是言语文化最重要的指标。文体学的主题是具有其他文体学意义的语言单元，即具有情感评估意义的单词和短语，以及比喻性表达-对立，平行，重复，修辞问题等），这是比喻中始终使用的视觉语言手段。 。它们与语言单元的比喻性，

隐喻性使用有关（对位：比喻性比喻，隐喻，转喻，体现等），以及指示语言单元对特定功能样式的归属的值。

尽管在国内外语言学中对措词单元的问题进行了充分阐述，但尚未对措辞学进行单一定义。我们已经考虑了不同语言学家给出的几种短语单位定义。

汉语谚语总是富有表现力的，其结构总是可以区分寓言意象的不同形式（比较，隐喻，体现）。它们主要用于口头交流以及文学和艺术风格，传达角色语言的特征。我们了解到，中国的谚语和谚语因其智慧而享誉世界，但由于西方和东方思维方式的差异，我们必须记住特别注意它们的形象和深刻含义。

在中国的谚语和谚语中，我们发现了一些风格上的特点：比较，并发，对立，假冒，夸张，修辞问题和重复。特别是在中国谚语和谚语中，经常使用比较，并发，对立和体现。修辞问题的使用频率要低得多。另外，在汉语谚语中，重复使用的频率高于乌克兰语。

就像任何一种语言一样，汉语中的谚语和谚语都是现成的单词组合，存储在说话者的语言记忆中。描述某些习俗，传统，生活特征，历史事件等等，它们反映了中国的民族文化。由于它们的语义中包含民族文化成分，因此具有民族价值。许多谚语和谚语在很久以前，很久以前就出现了，并以保持其形式出现给我们。尽管他们年龄可观，他们还是熟悉并被广泛使用。它们具有简短美丽的原始形式，具有启发性的内容，并经常反映出碧玉，玉器，龙，中国著名英雄等中国现实。当然，也有中性用语，可以在翻译外国文学时使用。

同样，如果没有短语单位的知识，就不可能与中华民族的代表进行充分的交流，在分析副词和俗语的语言结构时，我们发现了不同形式的寓言意象，例如比喻一种基于比较的比喻（比喻比喻，寓言），拟与男人相像。

典型地用于创造中国谚语和谚语的表现力，被认为是比喻等视觉和表达工具的广泛使用。说到这种类型的功能和风格特征，应该说它们主要用于口头交流，以及反映言语风格特征的文学和艺术作品的语境。

我们检查并分析了非小说文字中的 95 谚语和俗语，得出结论：非小说话语中的副词和谚语的文体特征吸引着读者，产生了文体效果，增添了情感，增添了情感。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горелов В.И. Стилистика современного китайского языка. Москва: Просвещение, 1979. 321 с.
2. Бацевич Ф.С. Основы коммуникативной лингвистики: підручник. Київ: ВЦ Академія, 2009. 376 с.
3. Шевченко І.С. Проблеми типології дискурсу /І. С. Шевченко, О. І. Морозова // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен – Харків: Константа, 2005. 233 – 236 с.
4. Серажим К.С. Термін "дискурс" у сучасній лінгвістиці. Харків: Константа, 2003. 7-12. с.
5. Клушина Н.И. Стилистика публицистического текста. Москва: Медиа-Мир, 2008. 244 с.
6. Желтухина М.Р. Функции масс-медиального дискурса. Орел: 2007. 191– 201 с.
7. Кунин А.В. Фразеологизация и источники. Москва: Тореза. 1979. 146 149 с.
8. Иванов А.О. Безэквивалентная лексика. Санкт-Петербург: Изд-во С.-Петсрб: 2006. 167 с.
9. Ярцева В.Н. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва: 1990. 874 с.
10. Амосова Н.Н. Основы английской фразеологии. Москва: 1963. 118 с.
11. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка. Москва: 1973. 184 с.
12. Виноградов В.В. Об основных типах фразеологических единиц в русском языке. Москва: Наука.1986. 67 – 69 с.
13. Балли Ш. Французская стилистика. Москва: Эдиториал УРСС, 2001. 345 с.
14. Кунин А.В. Курс фразеологии английского языка: Учебник. М., 1996. 184 с.
15. Бабкин А.М. Идиоматика и современная русская лексикография. 1977. 134 с.
16. Зимин В.И. О важном компоненте словарной статьи учебного фразеологического словаря // Актуальные проблемы учебной лексикографии / отв. ред. В.А. Редькин. Москва., 1977. 254 с.
17. Мокиенко В.М. Большой словарь русских пословиц / В. М. Мокиенко, Т. Г. Никитина, Е. К. Николаева. – М.: ЗАО ОЛМА Медиа Групп, 2010. – 1024 с.
18. Рубинчик Ю.А. К вопросу о разграничении персидских пословиц и поговорок, 1976, 186 – 196 с.

19. Даль В.И. Пословицы русского народа : Сборник пословиц, поговорок, речений, присловий, чистоговорок, прибауток, загадок, поверий. Москва: 1879. 218 с.
20. Жуков В.П. Словарь русских пословиц и поговорок. Москва: 1968. 116 с.
21. Фелицына В.П., Мокиенко В.М. Русские фразеологизмы: лингвистический словарь под ред. Е.М. Верещагина и В.Г. Костомарова. Москва: 1990. 124 с.
22. Корнев А.И. Роль устойчивых сочетаний в развитии семантики слова // Современная русская лексикография: 1980. Л., 1981.
23. Лингвистический энциклопедический словарь [текст]/ под ред. В. Н. Ярцевой.- М.: «Советская энциклопедия», 1990. – 874с.
24. Пермяков Г.Л. От поговорки до сказки (Заметки по общей теории клише): учеб. пособие [текст]/ Г.Л. Пермяков. – М.: «Наука», 1970. – 173с.
25. Mieder W. The Wisdom of Many: Essays on the Proverb [текст] / W.Mieder. –New York: Garland Publishing, 1994. – 326 p.
26. Taylor A. The Proverb [текст] / A. Taylor. – Harvard University Press, 1931. – 223 p.
27. Телия В. Н. Что такое фразеология? / В.Н.Телия. – М.: Наука, 1966. – 86 с.
28. Жигулёв А. М. Русские народные пословицы и поговорки/А.М. Жигулёв – М. : Москова, 1965. 346 с.
29. Войцехович И. В. Практическая фразеология современного китайского языка: учебник. Москва: АСТ; Восток — Запад, 2007. 509 с.
30. Машина О. Ю. Функциональная роль пословиц в художественном тексте// Вестник новгородского государственного университета. 2014. 185-187 с.
31. Гавриленко О. В., Николаева О. В. Интеграция китайских паремий в российское коммуникативное пространство // Электронный журнал "Вестник МГОУ". 2013 с. 1-11.
32. 符淮青2004 《现代汉语词汇，北京大学出版社》。2004. 210 页.
33. 温端政 2004 《谚语大词典》，北京语文出版社。2001. 180页.
34. 温端政《谚语》，北京, 商务印书馆, 1985. 142 页.
35. 吕叔湘 1989 《中国俗语大辞典》，北京语文出版社。1989. 673 页.

36. Даулет Ф. Н., Ларионов С. Н. Гуаньюньюй – «привычные выражения» как часть китайской фразеологии. – Вестник КазНУ, 2014. 67 с.
37. Васильев, Л.С. Культы, религии, традиции в Китае Текст. / Л.С. Васильев. 2-е изд. - М.: Вост. лит., 2011. - 488 с.
38. Моценок, М. Китайские легенды, сказки, басни, пословицы, поговорки. Москва. Моценок, - Пермь : Перм. кн. изд-во, 1958. 127 с.
39. Пермяков, Г.Л. Избранные пословицы и поговорки народов Востока / Г.Л. Пермяков, - М: Наука, 1968. 170 с.
40. Решетнёва, У. Н. Опыт изучения отечественной фольклористикой китайских пословиц и поговорок /У. Н. Решетнёва// Гуманитарные исследования : ежегодник : межвуз. сб. науч. тр. Омск : Изд-во ОмГТУ, 2009. Вып. 9. 207-213 с.
41. Решетнёва, У.Н. Способы перевода китайских пословиц и поговорок Текст. / У.Н. Решетнёва // Гуманитарные исследования: ежегодник : межвуз. сб. науч. тр. Омск : Изд-во ОмГПУ, 2003.
42. Спешнев, Н.А. Китайская простонародная литература (Песенно-повествовательные жанры) / Н.А. Спешнев, - М : «Наука», 1986. - 319 с.
43. .Китайские народные пословицы и поговорки / А. Тишков. - М : Издательство иностранной литературы, 2008. 78 с.
- 44.Тхі Кімзунг Тю. Стилiстичнi особливостi мови сучасної китайської газети/Ілмій-методик журнал., 2014. –87 с.
45. Плещенко Т.П, Н.В. Федотова, Р.Г. Чечет. Стилистика и культура речи. -Минск, 2001
46. Голуб И.Б. Стилистика русского языка. – М., 2001. 149 с.
47. Кохан И.Н. Китайские пословицы как средство передачи национального менталитета в китайских СМИ на английском языке // Международный научно-исследовательский журнал. 2017. 80–83 с.
48. Конрад Н.И. Очерк древней китайской литературы // Конрад Н.И. Синология / Сост. Н.И. Фельдман-Конрад; отв.ред. И.М, Ошанин, О.Л. Фишман. - М., 1995. 504 с.
49. 周美红, 《谚语俗语小词典》, 吉林大学出版社 2008. 532 页.

50. Тупенко Н.М. Пословицы и поговорки. Иркутское книжное издательство, 1959, 120 с.
51. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Язык и культура. Три лингвистические концепции. М.: “Идрик”, 2005. 1040 с.
52. Констатинова А.А. Оказиональная трансформация англо-американских паремий в свете когнитивно-дискурсивного подхода в лингвистике // Вестник Томского государственного университета. 2011. 24-28 с.
53. Интернет-посилання bss.blcu.edu.cn